

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C32

ASIA:

Buenos Airesissa olevan lähetystön rapo. no 1.

V.a. Asiant. Lammivaara.

10/3 1932.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Buenos Aires, 10 p:nä maaliskuuta 1932.

N° 241/22

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
17/310 (a.c.) 1932		
20/3.32	2	LII
RYHMÄ	LUKITU	ASIA
5	C32	

Ulkoasiainministeriölle.

Hallituksen ja presidentin vaihdos Argentinassa.

Ohellisena Lähetystö kunnioittaen lähettää Ministeriölle hallituksen ja presidentin vaihdosta Argentinassa koskevan raporttinsa N° 1.

V.a. Asiamiehittäjä: *E. Lammivaara*

- 1) Tavallinen.
- 2) Tavallinen ja lisäksi ..... lle.
- 3) Ei tiedoituksiin.
- 4) Ei tiedoituksiin, mutta ..... lle.

BUENOS AIRESISSA OLEVA LAHETYSTÖ.

RAPORTTI n:o 1.

Buenos Airesi ssa 10 p:nä maalis kuuta 1932.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
11/310	20/4-32	32
RYHMÄ	5	C32

Asia: Hallituksen ja presidentin
vaihdos Argentinassa. - 1)

Lähes kahdeksantoista kuukautta vallassa oltu-
aan luovutti kenraali Uriburun johtama väliaikainen halli-
tus viime helmikuun 20 p:nä hallitusohjat vastavalitulle pre-
sidentille, kenraali Agustín P. Justolle ja tämän nimittämäl-
le perustuslailliselle hallitukselle. Saman kuun 18 p:nä kong-
ressipalatsissa suoritetussa lopullisessa presidentinvaalissa
olivat äänet jakaantuneet seuraavasti:

Kenraali Justo	- 237	ääntä,
Tri de la Torre	- 122	" ,
Tri Barroetaveña	- 12	" .

Kenraali Juston puolesta äänestivät kansallisdemokraa-
tit (demócratas nacionales), riippumattomat sosialistit (socialis-
tas independientes) ja antipersonalistinen radikaalinen kansa-
laisliitto (unión cívica radical antipersonalista); de la Tor-
relle antoivat äänensä sosialistit ja edistysmieliset demokraa-
tit (demócratas progresistas). Suurin puolue, radikaalinen kansa-
laisliitto (unión cívica radical) oli jäänyt pois marraskuun

Jakelu (alempana olevien ohjeiden mukaan):

.....

.....

.....

- 1) Tavallinen. .... lle.
- 2) Tavallinen ja lisäksi ..... lle.
- 3) Ei tiedoituksiin. .... lle.
- 4) Ei tiedoituksiin, mutta ..... lle.

8 p:nä 1931 suoritetuista valitsijamies- ja parlamenttivaaleista, koska väliaikainen hallitus oli kieltäytynyt hyväksymästä sen presidenttiehdokkaita sekä karkoittanut maasta puolueen johtomiehet.

Uudessa hallituksessa ovat edustettuina ne puolueet, jotka presidentinvaalissa kannattivat kenraali Justoa olleen sen kokoonpano seuraava:

Sisäministeri: tri Leopoldo Melo

Ulkoasiainministeri: tri Carlos Saavedra Lamas

Rahaministeri: tri Alberto Hueyo

Oikeus- ja opetusministeri: tri Manuel de Iriondo

Sotaministeri: eversti Manuel Rodríguez

Meriministeri: kapt. Pedro S. Casal

Maatalousministeri: Antonio de Tomaso

Yleisten töiden ministeri: Manuel Ramón Alvarado.

Näistä ministerinimityksistä on eniten herättänyt huomiota riippumattomaan sosialistiseen puolueeseen kuuluvan de Tomason nimittäminen maatalousministeriksi. Argentinassa on nimittäin maatalousministeriö helposti ymmärrettävistä syistä erinomaisen tärkeä ministeriö, ja radikaalisia reformeihin kallistuvan de Tomason asettamista sen johtoon pidetään merkkinä siitä, että hallitus aikoo tarmokkaasti käydä käsiksi m.m. maanomistusoloihin, joissa epäilemättä onkin paljon korjaamisen varaa.

Kenraali Uriburu ja väliaikainen hallitus ovat piiritystilan ja sensuurin lakkauttamisen jälkeen, mikä tapahtui heti uuden hallituksen astuttua hallitusohjiin, joutuneet täkäläisessä lehdistössä ja kansalaiskokouksissa mitä kiihkoisimmam polemiikin alaisiksi. Toiset väittävät Uriburum ja väliaikaisen hallituksen pelastaneen maan taloudellisesta perikadosta ja sisäisestä sekasorrosta pyyhkäistessään pois iri-

goyenistisen edesvastuuttoman saalistajajoukkion maan asioiden johdosta. Toiset, vieläpä monet sellaisetkin, jotka syyskuun 6 p:nä 1930 olivat mukana kaatamassa Irigoyenin hallitusta, leimaavat sitä vastoin kenraali Uriburum hallituskauden mitä mustimmaksi tyranniaksi, väittäen syyskuun vallankumouksesta tulleen poliittisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti täydellisen fiaskon, väliaikainen hallitus kun ei muka ole missään suhteessa osoittautunut edeltäjäänsä paremmaksi.

Väliaikainen hallitus onkin kieltämättä tehnyt itsensä syyppäksi vakaviin erehdyksiin ja suoransisiin omavaltaisuuksiin, joista mainittakoon seuraavat:

Väliaikainen hallitus eroitti viroistaan useita sille poliittisesti vastenmielisiä oikeusviranomaisia, vaikka nämä perustuslain mukaan ovat virastaeroittamattomia, voiden ai-noastaan kongressi panna heidät viralta;

Buenos Airesin maakunnassa toimitettiin huhtikuussa 1931 yleiset vaalit, joissa väliaikaisen hallituksen kannattajat joutuivat tappiolle. Hallitus julisti yksinkertaisesti vaalien tulokset mitättömiksi ja määräsi uudet vaalit toimitettaviksi ilman että se olisi voinut esittää kestäviä syitä menettelynsä puolustukseksi;

hallitus käytti vaaleissa painostuskeinoja sekä sulki silmänsä sille seikalle, että eräissä vaalipiireissä oli turvauduttu suoranaiseen vilppiinkin hallitukselle edullisten vaalitulosten aikaansaamiseksi;

perustuslain 86. pykälän vastaisesti ylläpidettiin maassa piiritystilaa lähes puolitoista vuotta; Cordoban, Corrientesin ja Entre Rioksen kapinayritykset ovat kuitenkin omiaan lieventämään hallituksen perustuslainvastaista menettelyä tässä kohden;

lupauksestaan huolimatta palauttaa maahan perustuslailliset olot mahdollisimman pian viivytti väliaikainen hallitus presidentin- ja parlamenttivaalien toimeenpanemista perustelematta menettelyään millään pätevillä syillä;

hallitus kautensa viimeisellä viikolla eroitti hallitus ilman päteviä syitä sadottain virkailijoita ja virkamiehiä asettaen heidän sijalleen enimmäkseen omaan kannattajapiiriinsä kuuluvia henkilöitä pätevyysvaatimukset täydellisesti sivuuttaen;

väliaikainen hallitus karkoitti maasta paljaiden epäluulojen perustalla, omaamatta riittävää syyteaineistoa, oppositiopuolueiden johtomiehet, niiden joukossa ent. presidentin tri Alvearin.

Väliaikaisella hallituksella on kuitenkin huomattavia positiivisia saavutuksia ansioluettelossaan. Hallinnollisessa suhteessa se suoritti tunnustusta ansaitsevaa työtä reorganisoidessaan hallintokoneistoa ja koettaessaan puhdistaa sen niistä moraalittomista aineksista, jotka presidentti Iriгойenin hallituksen aikana olivat siihen pesiytyneet. Sen ansioita hallinnollisen toiminnan alalla vähentävät kuitenkin edelläselostetut mielivaltaisuudet virkanimityksissä. - Maan raha-asioiden parantamiseksi teki väliaikainen hallitus tarmokasta työtä säikkymättä sellaisiakaan keinoja, jotka olivat omiaan vähentämään sen kansansuosiota, kuten esim. uusien verojen käytäntöön ottaminen ja tullien koroitukset. Varsinkin maan ulkomaista luottoa koetti hallitus kaikin keinoin ylläpitää maksaen täsmällisesti ulkomaisten velkain korot y.m. sitoumukset huolimatta peson laskun aiheuttamista vaikeuksista. Vallitseva taloudellinen pula on luonnollisesti mitä suurimmassa määrin jarruttanut hallituksen talous- ja finanssi-ohjelman toteuttamista, riistäen siltä siten mahdollisuuden

näyttää kansalle toimenpiteittensä oikeaan osuneisuus. Se seikka, että uusi hallitus on finanssipolitiikassaan suurin piirtein katsoen ryhtynyt seuraamaan samoja suuntaviivoja kuin edeltäjänsä, osoittaa, että väliaikaisen hallituksen valitsema tie lienee nykyoloissa ainoa mahdollinen ulospääsy Iri-goyenin hallituksen tuhlauspolitiikan ja nykyisen taloudellisen kriisin luomasta pulmatilanteesta.

Sosiaalipoliittisissa kysymyksissä tangeerasivat kenraali Uriburum ja eräiden väliaikaisen hallituksen ministerien mielipiteet monessa kohdin hyvin läheltä Mussolinin mielipiteitä. Varsinkin kenraali Uriburu tunsu mitä suurinta vastenmielisyyttä Argentinan nykyistä yleistä äänioikeuteen perustuvaa vaalijärjestelmää ja parlamentarismia kohtaan suunnitellen niiden korvaamista korporatiojärjestelmällä Italian malliin. Eräissä puheissaan hän esittikin, todennäköisesti sondeeratakseen yleistä mielipidettä, tähän suuntaan käyviä ajatuksia. Kun ne kuitenkin melkein kaikilla tahoilla otettiin verraten kylmästi jopa vihamielisestikin vastaan, katsoi hän paremmaksi jättää silleen korporatiosuunnitelmiansa edelleen kehittämisen.

Väliaikaisen hallituksen suurimpana heikkoutena oli sen melkein sairaallosinen pelko siitä, että presidentti Iri-goyenin puolue vaalien avulla tai muilla keinoin uudelleen pääsisi valtaan ja tekisi siten tyhjäksi syyskuun 6. päivän vallankumouksen saavutukset. Tämä pelko juuri johti sen viivyttämään perustuslaillisiin oloihin palaamista sekä ryhtymään edellä selostettuihin mielivaltaisuuksiin ja erehdyksiin, jotka tietysti suuresti vahingoittivat sen mainetta ja antoivat aseita sen vastustajien käsiin. Kuitenkin, ottaen huomioon, että väliaikaisen hallituksen toimintamahdollisuuksia rajoitti-

vat ensinnäkin Irigoyenin valtakauden raskas perintö, toiseksi yleismaailmallinen talouspula ja kolmanneksi jokaisen valtakunnan mukanaan tuoma sisäpoliittinen epävarmuus kaikkine siitä johtuvine haittoineen, täytynee myöntää, että mainittu hallitus on, monista heikkouksistaan ja erehdyksistään huolimatta, tyydyttävästi selviytynyt vaikeasta ja vastuunalaisesta tehtävästään.

V.a. Asiainhoitaja: *E. Lammivaara*

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C32

ASIA:

Buenos Airesissa oleva lähetystön rap. no 2.

Ministeri Gripenberg.

31/3 1932.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Buenos Aires, 1 p:nä huhtikuuta 1932.

N°286/24

		5310 m.	32
	22/4.32		
		5	32

Ulkoasiainministeriölle.

Suomalais-argentinaalain
faneri-lesesopimus.

Ohellisena Lähetystö kunnioittaen lähettää Ministeriölle suomalais-argentinaalain faneri-lesesopimusta koskevan raporttinsa N°2.

Toimekseen saaneena:

E. Lammisaari
V.t. Lähetystönavustaja.

- 1) Tavallinen. .... lle.
- 2) Tavallinen ja lisäksi ..... lle.
- 3) Ei tiedoituksiin. ....
- 4) Ei tiedoituksiin, mutta ..... lle.

BUENOS AIRESI SSA OLEVA LAHETYSTÖ.

RAPORTTI n:o 2.

Buenos Airesi ssa 31 p:nä maaliskuu 1932.

5-310	7	1.32
27	4-32	
5	082	

Asia: Suomalais-argentalainen faneri-lesesopimus. - 1)

Suomalais-argentalaisen fanerin ja leseiden tullimaksuja koskevan sopimuksen aiheuttamien vastalauseiden johdosta päätti Argentinan entinen, kenraali Uriburun johtama hallitus — kuten aikaisemmin kunnioittavimmin lienen Ministeriölle tiedoittanut — uudestaan tutkituttaa sopimuksen mahdollisesti epäedullisia seurauksia Argentinan puutavaratuotannolle sekä sen todennäköistä vaikutusta muiden maiden fanerinvientiin Argentinnaan. Jo viime tammikuun 13 p:nä ilmoitti silloinen ulkoasiainministeri tri. Bioy minulle Argentinan hallituksen katsovan itseänsä velvolliseksi laatimaan seikka-peräisen vastauksen niihin vastalauseisiin, jotka lukuisat yksityiset liikemiehet sekä valtiovarain- ja ulkoasiainministeriöissä käyneet valtuuskunnat olivat sille esittäneet. Hän ilmoitti myöskin ensi työkseen pyytäneensä maanviljelysministeriötä tutkimaan, missä määrin sopimus mahdollisesti saattaisi haitallisesti vaikuttaa Argentinan puutavarateollisuuteen. Tämän jälkeen en pitkään aikaan kuullut mitään tästä asiasta, vaikka

Jakelu (alempana olevien ohjeiden mukaan):

- 1) Tavallinen.
 2) Tavallinen ja lisäksi ..... lle.
 3) Ei tiedoituksiin.
 4) Ei tiedoituksiin, mutta ..... lle.

kylläkin koetin välikäsien kautta seurata viimeainitun ministeriön toimeenpanemien tutkimusten kulkua.

T.k. 21 p:nä ilmoitettiin minulle luotettavalta taholta maanviljelysministeriön k.o. tutkimukset suorittaneen virkamiehen tri. Padillan tulleen siihen tulokseen, että sopimus epäilemättä olisi omiaan haitallisesti vaikuttamaan Argentinan puutavaratuotantoon ja että hän luultavasti tulisi hallitukselle ehdottamaan sopimuksen peruuttamista.

Tämän johdosta kävin seuraavana päivänä Ulkoasiainministeriön uuden alivaltiosihteerin tri. Alcortan luona tiedustelemassa häneltä, oliko tässä ilmoituksessa mitään perää. Hra. Alcorta vastasi, ettei hän ollut tästä asiasta kuullut kerrassaan mitään, mutta lupasi ottaa selvän, millä kannalla se tällä hetkellä on. Koska hän puolestaan ei vielä ollut ollut tilaisuudessa tutustumaan sopimukseen, pyysi hän minua uudestaan käymään hänen luonaan t.k. 29 p:nä, joksi päiväksi hän lupasi itse tutkia asiaa. Mainittuna päivänä hra. Alcorta ilmoitti minulle, että

1. maanviljelysministeriö ei tähän mennessä ole valtiovarain- tai ulkoasiainministeriölle esittänyt minkäänlaista lausuntoa sopimuksesta, seikka, joka ei tietenkään sulje pois sitä mahdollisuutta, että ministeriössä on sopimuksesta sellainen laadittu;

2. sopimuksen peruuttaminen ei tällä hetkellä ole missään muodossa vireillä.

Esitettyäni hra. Alcortalle seikkaperäisen selostuksen sopimuksen tähänastisista vaikutuksista suomalais-argentalaiseen kauppavaihtoon sekä niistä perusteista, joita Suomen ja Argentinan hallitukset sopimusta solmiessaan olivat noudattaneet, lupasi alivaltiosihteerin puolestaan asettua kannattamaan

sopimuksen voimassa pysymistä, siltä varalta nimittäin, että sen peruuttamista todellakin tulevaisuudessa joltakin viralliselta taholta ehdotettaisiin. Hän huomautti kuitenkin, että vastustus sopimusta vastaan jatkuvasti oli kova: niinpä oli valtiovarainministeriölle yksityisten liikemiesten taholta jätetty kokonaista seitsemän vastalauseetta.

T.k. 30 p:nä olin tilaisuudessa keskustelemaan uuden ulkoasiainministerin tri. Saavedra Lamasin kanssa sopimukseemme kohdistuvasta vastustuksesta. Ministeri totesi, että neljä eri valtaa oli protestoinut sopimusta vastaan, mutta ei tahtonut sanoa, mitkä nämä valtat ovat. Hän myönsi kuitenkin, että protestoivien valtojen joukkoon kuuluivat sekä Saksa että Puola. Huomautettuani ministerille, ettei Saksa ainakaan minun tietääkseni saattaisi missään suhteessa käytännössä kärsiä sopimuksen solmiamisesta, tämä maa kun ei tuota eikä koskaan ole tuottanut mitään koivufaneria, kysyi tri. Saavedra Lamas: "Mutta miksi on Saksa siis protestoinut sopimusta vastaan?" Selitin ministerille, että minun käsittääkseni Saksan protesti johtui periaatteellisista syistä: odotettavissa olevien argentalais-englantilaisten kauppaneuvottelujen johdosta, jotka mahdollisesti tulevat Englannin vientitavaroille tuottamaan huomattaviakin alennuksia Argentinan tullimaksuista, tahtoo Saksa saada todetuksi, että sille on myönnettävä kaikki ne tullihelpoitukset, jotka Argentinan hallitus saattaa myöntää muille maille. Tähän ulkoasiainministeri vastasi suomeksi käännettynä sanasta sanaan seuraavasti: "Te erehdytte! Saksan asiamies ei ole kertaakaan minulle puhunut mitään Englannista!" Nykyinen ulkoasiainministeri on tunnettu vastahakoisuudestaan kuunnella mitä muut hänelle esittävät, ja hänen ylläselostamastani vastauksestaan ilmeni siis

selvästi, ettei hän ollut käsittänyt, mitä minä olin koettanut hänelle selittää. Ministeri lisäsi: "Saksa on protestoinut sen takia, että sopimus Saksan hallituksen mielestä merkitsee monopoliaseman myöntämistä Suomelle". Koetin tehdä ministerille selväksi, ettei tälläkään väite pidä paikkaansa, mutta ministeri, joka tuntui hyvin maltittomalta (luultavasti sen johdosta, että olin puhunut "liian" kauan), keskeytti minut lämpimästi kiittämällä minua niistä erinomaisen mielenkiintoisista tiedoista ja näkökohdista, jotka olin hänelle tässä asiassa esittänyt, sekä sanoi tulevansa perinpohjin tutkimaan sopimusta ja sen todennäköisiä seurauksia ei ainoastaan Argentinan kaupallisille suhteille muihin valtioihin, vaan myöskin sen kotimaiselle puutavarateollisuudelle. Ennen kuin ministeri oli kumartanut minut ulos huoneestaan, onnistuin kuitenkin vielä kerran saamaan puheenvuoron. Sanoin ministerille, että jos Argentinan hallitus näiden uusien tutkimuksien perusteella tulisi siihen tulokseen, että sopimus olisi peruutettava, minä toivoin, että ulkoasiainministeriö etukäteen antaisi minulle tiedon siitä ja niin hyvissä ajoin, että saattaisin varoittaa Suomen fanerinviejiä uusien kauppojen tekemisestä. Tähän vastasi ministeri kädenliikkeellä, josta minusta tuntui ilmenevän, ettei hän pidä sopimuksen peruuttamista todennäköisenä.

Keskusteluistani ulkoasiainministeriössä on siis käynyt selville, että

1. neljä valtaa on Argentinan uudellekin hallitukselle protestoinut sopimusta vastaan (mikä siis on tapahtunut viime kuum kuluessa eli minun oleskellessani Chilessä);

2. Argentinan puutavaraimporttöorien taholta on hallitukselle jätetty kokonaista seitsemän vastalausekirjelmää, joita kuitenkaan sen enempää kuin yllämainittuja protestejakaan ei ole saatettu julkisuuteen;

3. hallitus on päättänyt uudestaan tutkituttaa sopimuksen aikaansaamaa tilannetta;

4. ulkoasiainministeriö todennäköisesti tulee saattamaan minun tiedokseni näiden tutkimuksien tulokset.

Onhan tietenkin valitettavaa, ettemme vieläkään ole voineet saada minkäänlaisia takeita siitä, että sopimus todellakin tulee pysymään voimassa, mutta toiselta puolen olen taipuvainen luulemaan, ettei tämä seikka itse asiassa ole niin arveluttava kuin miltä se kenties saattaisi tuntua. K.o. tutkimuksien suorittaminen vie säännöllisesti paljon aikaa ja tulee varmasti kestämään hyvin kauan ennenkuin valtiovarainministeriö - saattikka sitten ulkoasiainministeriö - ryhtyy minkäänlaisiin toimenpiteisiin siltä varalta, että tutkimuksien lopputulos olisi sopimukselle epädullinen. Luulen siis, ettei fanerinviejiemme tarvitse olla huolissaan sopimuksen voimassaolosta, vaan voivat huolta suorittaa kaikki Argentinasta saamansa tilaukset. Toiselta puolen on tietenkin tämän Lähetystön tarkoin seurattava tilanteen kehitystä, jotta se voisi hyvissä ajoin varoittaa viejiämme mahdollisista yllätyksistä.

Ministeri: *Linpenberg* -

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C32.

ASIA:

Buenos Airesissa olevan lähetystön rap. 3.

Ministeri Gripenberg.

5/4 1932.

*Ei odot
Sattelijelmäl.*

Salainen.

BUENOS AIRESI SSA OLEVA LAHETYSTÖ.

RAPORTTI n:o 3.

Buenos Airesi ssa 5 p:nä huhti kuuta 1932.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
6/310/ar. 1332		
4/5.32	9	1332
RYHMÄ	OTUS	ALIA
5		1332

Asia: Suomen ja Chilen välinen
kauppasopimus. - 1)

Saavuttuani viime helmikuun 22 p:nä Santiagoon olin vasta saman kuun 25 p:nä tilaisuudessa tapaamaan Chilen nykyisen ulkoasiainministerin hra. Balmacedas'in. Vaihdettuamme tavalliset molemminpuoliset kohteliaisuudenosoitukset otin keskusteltavaksi kysymyksen suomalais-chileläisen kauppasopimuksen solmimisesta huomauttaen ministerille Suomen hallituksen haluavan Chilen kanssa solmia yleisen suosituuksopimuksen, joka sisällöltään vastaisi Kansainliiton laatimaa suosituuksopimusluonnosta. Hra. Balmacedas vastasi hallituksensa olevan valmiin solmiamaan Suomen kanssa tällöisen sopimuksen sekä kehotti minua asiasta keskustelemaan Ulkoasiainministeriön kaupallisten asiain alivaltiosihteerin hra. García'n kanssa.

Seuraavana päivänä jätin viimemainitulle Ulkoasiainministeriön minulle toimittaman noottienvaihtoluonnoksen, jonka hra García sanoi voivansa hyväksyä kuitenkin ainoastaan sillä ehdolla, että nooteissa nimenomaan mainittaisiin ne meidän vientitavaramme, joille Chilen hallitus tulisi myöntämään

Jakelu (alempana olevien ohjeiden mukaan):

- 1) Tavallinen.
- 2) Tavallinen ja lisäksi ..... lle.
- 3) Ei tiedoituksiin.
- 4) Ei tiedoituksiin, mutta ..... lle.

suosituimmuuden. Mitään yleistä suosituimmuutta - huomautti hra. García - Chile ei nimittäin voinut meille myöntää, semmoinen myönnytys kun olisi ristiriidassa Chilen "uusien" kauppapoliittisten periaatteiden kanssa. Hän lisäsi kuitenkin, että tällöinen rajoitus itse asiassa käytännössä ei merkitsisi mitään, Chilen hallitus kun aivan varmasti tulisi hyväksymään nootteihin otettaviksi kaikki ne suomalaiset vientitavarat, jotka hallituksemme tahtoisi ehdoittaa. Huomautukseeni, että Chilen hallitus aivan hiljattain oli myöntänyt yleisen suosituimmuuden ei ainoastaan Ranskalle, Suur-Britannialle ja Yhdysvalloille, vaan myöskin pienemmille maille kuten Belgialle ja Hollannille, vastasi hra. García, että Chile erinäisistä syistä valitettavasti oli ollut pakotettu tekemään mainituille maille nämä myönnytykset, mutta ettei enää tahtonut jatkaa tätä kauppapolitiikkaa, varsinkin kun Chilen ja Suomen välinen kauppavaihto oli ensinmainituille maalle niin perin epäedullinen. Huomautettakoon sivumennen, että Chilen ulkoasiainministeriön virkamiehet - ennen kaikkea keskusteluissamme läsnäollut sopimusosaston päällikkö hra. Vargas - näyttivät olevan täysin selvillä ei ainoastaan suomalais-chilelänisestä kauppavaihdosta, vaan myöskin Suomen tullitariffista ja kauppapolitiikasta, seikka, jota en koskaan ole pannut merkille niiden kaupallisten neuvottelujen kestäessä, joita täällä olen käynyt Argentinan ja Brasilian hallituksien kanssa. Niiden suosituimmuusopimusten voimassaoloaika - huomautti hra. García edelleen - jotka Chile hiljattain on solminut, on määrätty vastaavaksi toukokuun 22 p:nä 1931 solmitun Ranskan sopimuksen voimassaoloaika, ja tämän sopimuksen irtisanomisaika on ainoastaan 15 päivää. Chilen hallitus toivoi kuitenkin - vakuutti hra. García - että Suomen kanssa tehtävä sopimus tulisi pysymään voimassa paljon kauemmin kuin ranskalais-chileläinen sopimus, joka mahdollisesti jo lähitulevaisuudessa sanottaisiin irti.

Jatkuneiden neuvottelujen kestäessä kävi kuitenkin ilmi, että Chilen hallitus oli valmis myöntämään suosituimmuuden ainoastaan hyvin rajoitetulle määrälle suomalaisia vientitavaroita eivätkä Chilen neuvottelijat — joihin nyttemmin oli liittynyt ulkoasiainministeriön diplomaattisen osaston päällikkökin hra. Vergara — millään ehdolla tahtoneet luopua tästä kannasta. Kaikki minun vastaväitteeni, kaikki minun huomautukseni siitä, että nyt oli kysymys ainoastaan yleisten takeiden myöntämisestä meidän maittemme väliselle kaupalle eikä minkäänlaisen mutkikkaan tariffisopimuksen solmiamisesta, olivat aivan turhia. Selitettyäni chileläisille neuvottelijoille, etten mitenkään voinut hyväksyä heidän periaatteellista kantaansa, hallitukseni kun ei tietenkään olisi valmis rajoittamaan missään muodossa niiden tavaroiden lukumäärää, joita me tätä nykyä tai tulevaisuudessa saattaisimme Chileen viedä, keskeytin neuvottelut huomauttaen tulevani hallitukseltani pyytämään lisäohjeita. Diplomaattisen osaston päällikkö hra. Vergara esitti nyt uuden ehdotuksen, jonka mukaan suosituimmuus myönnettäisiin kaikille Suomen vientitavaroille edellytyksellä, että hallituksemme ilmoittaisi tulevansa olemaan sopimuksen voimassaoloaikana kantamatta mitään tullimaksuja Chilestä peräisin olevasta salpietarista sekä rajoittamatta tämän Chilen tärkeimmän, miltei ainoan vientitavaran luonnollista tuontia Suomeen. Ulkoasiainministeriöltä hankkimieni ohjeiden perusteella suostuin pari päivää myöhemmin tähän ehdotukseen, jolloin hra. Vergara kuitenkin ilmoitti, ettei hänen oma hallituksensa voinut sitä hyväksyä syystä, josta minä en koskaan päässyt selville.

Ryhdyttyämme uusiin keskusteluihin sopimuksellemme annettavasta muodosta tulimme vihdoin siihen tulokseen, että ainoa mahdollinen muoto oli se, johon Chilen ja eräiden muiden maiden — kuten Ranskan, Suur-Britannian, Belgian ja Hollannin väliset modus vivendit oli laadittu. Koska Ulkoasiainministeriö sähkeessään N°10 oli minulle ilmoittanut, että saisin viipyä Chilessä korkeintaan

"kolmisen viikkoa" olin pakoitettu lähtemään Santiagosta jo maaliskuun 17 p:nä. Tästä syystä - ja koska Chilen ulkoasiainministeriön modus vivendi-luonnos esitettiin minulle vasta maaliskuun 16 p:nä kolo 6.30 i.p. - en ollut tilaisuudessa Santiagossa allekirjoittamaan meidän Chilen ulkoasiainministeriölle osoitettavaa noottiamme. Sovittiin siis, että noottienvaihdon tulee tapahtua Buenos Airesissa, jossa Chilen täkäläinen suurlähettiläs hallituksensa puolesta allekirjoittaa toisen nootin. Koska asiaa ei mitenkään voitane pitää kiireellisenä ilmoitin tulevani alistamaan noottienvaihtoehdotuksen Suomen hallituksen hyväksyttäväksi.

Ennen kuin ryhdyn lyhyesti komentoimaan tätä modus vivendi-luonnosta, tahtoisin muutamien sanoin tehdä selkoa Chilen tullitariffista sekä tämän maan tähän mennessä noudattamasta tullipolitiikasta.

Chilen voimassa olevaan tullitaksaan (Arancel Aduanero), joka julkaistiin helmikuun 22 p:nä 1928 ("Ley N°4321"), sisältyy ainoastaan yksi minimitariffi, mutta tullilain 9. artiklan mukaan on tasavallan presidentti oikeutettu korkeintaan 50%:lla korottamaan niiden maiden vientitavarain tullimaksut, jotka Chilestä peräsin olevista tavaroista kantavat korkeampia tullimaksuja kuin muiden maiden vastaavista tuotteista. Siitä huolimatta, että eräät maat eivät ole Chilelle myöntäneet suosituimmuutta, ei tätä artiklaa kuitenkaan koskaan liene sovellettu, vaan ovat kaikkien maiden tavarat Chileen niitä tuotaessa tullimaksuihin nähden olleet samassa asemassa.

Ennen v. 1931 oli Chile solminut kauppasopimuksia ainoastaan seuraavien maiden kanssa: Egypti, Italia, Jaappani, Norja, Ranska, Sveitsi ja Tanska. Sitä paitsi lienee Saksan ja Chilen välillä tehty modus vivendi, jota en kuitenkaan tarkemmin tunne, koska sitä ei ole julkaistu Chilessä. Kaikki nämä sopimukset

ovat yleisiä suosituimmuussopimuksia eikä niihin sisälly minkäänlaisia määräyksiä eri tullimaksujen suuruudesta.

Syksyllä 1930 Chilen hallitus sanoi ranskalais-chileläisen kauppasopimuksen irti ja samalla ryhdyttiin neuvotteluihin uuden sopimuksen solmimisesta näiden maiden välille. Nämä neuvottelut eivät kuitenkaan johtaneet lopulliseen tulokseen, jonka johdosta päätettiin korvata irtisanottu sopimus modus vivendillä, joka tehtiin noottienvaihdon muotoon toukokuun 22 p:nä 1931. Tässä väliaikaisessa sopimuksessa, joka on voimassa kunnes lopullinen kauppasopimus on solmittu tai kunnes 15 päivää on kulunut sen mahdollisesta irtisanomisesta, on Chile Ranskan hyväksi sitonut 140 tullitariffinsa nimikkeen maksut sekä Ranskalle myöntänyt 71 alennusta nykyisistä tullimaksuistaan. K.o. nimikkeet käsittävät metalleja, säilykkeitä, mineraalivesiä, kutomatavaroita, kemikaleja, saippuoita, rautatavaroita, koneita, tapetteja, kristallitavaroita y.m. Ranskan Chilelle tekemä tärkein myönnytys on lupaus olla ryhtymättä minkäänlaisiin toimenpiteisiin, jotka saattaisivat muuttaa "el actual régimen del intercambio entre ambos países", joka lupaus käytännössä tietää sanoa sitä, ettei Ranska tule Chilen salpietarille määräämään uusia tullimaksuja tai rajoittamaan tämän tavaran tuontia.

Ranskalais-chileläisen sopimuksen tultua solmituksi ryhtyivät Belgia, Hollanti, Suur-Britannia ja Yhdysvallat neuvottelemaan Chilen kanssa samanlaisten sopimusten solmimisesta, jotka neuvottelut viime vuoden kuluessa johtivatkin tulokseen. Yhdysvallat kieltäytyivät kuitenkin jyrkästi antamasta minkäänlaisia sitoumuksia Chilen salpietarivientiin nähden, ja Chilen hallitus katsoi sopivimmaksi mukaantua tähän Yhdysvaltojen periaatteelliseen kantaan. Muut yllämainitsemani maat noudattivat kuitenkin Chilen hallituksen toivomusta, että sopimuksessa annettaisiin salpietarinviennille jonkinlaisia takeita, vaikkakin nämä kuitenkin

puettiin verrattain epämääräiseen muotoon (Hollannin modus vivendissä esim. sanotaan, että Hollanti tahtoo "mantener la politica comercial aplicada actualmente a los productos chilenos", s.o. ylläpitää nykyistä Chilen tuotteisiin sovellettua kauppapolitiikkaa). Kaikkien näiden sopimuksien irtisanomisaika on 15 päivää.

Chilen ulkoasiainministeriön kanssa käymieni neuvottelujen tuloksena syntynyt sopimusehdotus on laadittu yllämainittuja sopimuksia vastaavaksi. Ministeriön minulle jättämässä ehdotuksessa salpietaria ei kyllä mainita eikä siihen millään muulla tavoin viitatakaan, koska kiireessä ministeriö ei liene sopimusehdoitusta laatiessaan muistanut tätä seikkaa, mutta suullisesti lausuttiin minulle se toivomus, että nootteihin lisättäisiin pari sanaa Suomen hallituksen aikomuksesta olla määräämättä mitään tullia Chilen salpietarille tai rajoittamatta sen tuontia Suomeen. Minun mielestäni olisi siis sopivinta nootin 1. artiklaan, "la Finlande"-sanojen jälkeen lisätä sanat: "désirant maintenir sa politique commerciale actuelle relative à l'importation des produits d'origine chilienne". Tämä artikla tulisi siis kuulumaan seuraavasti:

"La Finlande, désirant maintenir sa politique commerciale actuelle relative à l'importation des produits d'origine chilienne, accordera au commerce chilien le traitement qu'elle concède à la nation la plus favorisée" j.n.e.

Totta on, etteivät kaikki Chilen vientitavarat tällä hetkellä Suomessa nauti suosituimmuutta, mutta koska kaikki ne tavarat, joita Chile tähän mennessä on meidän maahamme vienyt, faktillisesti eivät ole maksaneet mitään tullia, ja koska se seikka, että muutamista Chilen vientitavaroista kannettaisiin tullimaksuja, jos niitä koetettaisiin Suomeen viedä, riippuu suomalais-chileläisen kauppasopimuksen puutteesta, tuntuu minusta, että ehdottamani lause olisi paikallaan.

Siltä varalta, että Ulkoasiainministeriö hyväksyisi oheensiitetyn ehdotuksen suomalais-chileläiseksi modus vivendiksi, pyydän kunnioittaen Ministeriötä sähköiteitse siitä minulle ilmoittamaan, jotta minä mahdollisimman pian täällä voisin ryhtyä toimenpiteisiin asianmukaisten noottien vaihtamiseksi.

Lopuksi tahtoisin vielä huomauttaa, ettei Chilenkään ulkoasiainministeriö ole lopullisesti hyväksynyt k.o. ehdotusta, mutta että sen hyväksymistä voitaneen pitää varmana.

Ministeri: *Leipauer* g.-

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C32.

ASIA: .....

Buenos Airesissa olevan lähetystön rap. no 4.

Ministeri Gripeberg.

16/5 1982.

Salainen.

BUENOS AIRESI SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Buenos Aires, 20 p:nä toukokuuta 1932.

N° 561/37

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 7/311 Re. i. 32		
14/6.32		
ALUE	LUKUNUMERO	ACIA
5	032	

Ulkoasiainministeriölle.

Suomalais-argentinaalainen faneri-leses-
pimus.

Ohellisena Lähetystö kunnioittaen lähettää
Ministeriölle otsakeasiaa koskevan raporttinsa N° 4.

Toimeksi saaneena:

E. Lammivaara

V.t. Lähetystönavustaja.

BUENOS AIRESI SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

RAPORTTI n:o 4

Buenos Airesi ssa 16 p:nä touko kuuta 1932.

ULKOASIAINMINI.		
7/311 (ae) 32		
14/6.32	9	11
F. A.	OSASTO	ALUE
5	032	

Asia: Suomalais-argentalainen faneri-lesesopimus.

Käydessäni t.k. 4 p:nä ulkoasiainministerin tri. Saavedra Lamas'in luona otti tämä puheeksi suomalais-argentalaisen lesesiden ja koivufaneritavarain tullimaksuja koskevan kauppasopimuksen huomauttaen, että Argentinan hallitus "kaikesta päättäen valitettavasti" tulisi katsomaan itsensä pakoitetuksi peruuttamaan sopimuksen. Hän oli — lisäksi ministeri — aikaisemmin luvannut minulle tulevansa hyvissä ajoin minulle ilmoittamaan mahdollisesta peruuttamisesta, jotta minä voisin varoittaa suomalaisia vienti- ja tuontikauppiaita, ja hän tahtoi nyt "täyttää tämän lupauksen". Ministeri, joka on erinomaisen kaunopuheinen (senaatissa on eräs puhuja hiljattain huomauttanut, että ministerillä on tapana "antautua oman kaunopuheisuutensa hurmauksiin"), vakuutti minulle Argentinan hallituksella olevan mitä suurimmat sympatiat Suomea kohtaan ja että se vielä tulisi maamme kanssa solmimaan "useita sopimuksia". Mutta faneri-lesesopimus olisi peruutettava. Kiittäen ministeriä hänen ja hallituksensa sympatioista kautani kohtaan kysyin häneltä, miksi hallitus piti itseänsä pakoitettuna peruuttamaan mainitun sopimuksen, johon ministeri vastasi viittaamalla Saksan, Puolan ja Tšekkoslovakian hallitusten esittämiin vastalauseisiin sopimus-

Jakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

ta vastaan. Sitä paitsi, jatkoi ministeri, oli joku senaatin jäsen hiljattain hänelle ilmoittanut tulewansa tekemään välikysymyksen hallitukselle, jollei sopimusta viipymättä peruutettaisi. Tämöinen välikysymys merkitsisi kuitenkin, huomautti ministeri edelleen, hyökkäystä hallitusta vastaan, jota hyökkäystä tämä eri syistä ei tahtonut riskeerata. Kysyin ministeriltä, miksi hänen mainitsemansa senaattori vastusti sopimusta, vastaten ministeri tähän, että sopimus senaattorin mielestä merkitsee monopoliaseman myöntämistä Suomelle. Sanoin ministerille, että jos vain saisin kolme minuuttia puhua senaattorin kanssa, voisin hänelle todistaa, ettei hän ole oikeassa, mutta ministeri ei tahtonut minulle mainita senaattorin nimeä.

Me olemme siis nyt saaneet uuden vastustajan, jonka olemassaolosta minulla aikaisemmin ei ole ollut aavistustakaan. Sopimustamme vastustavat näin ollen

1. erinäiset tuontikauppiat,
2. Argentinan suurin ja vaikutusvaltaisin päivälehti "La Prensa",
3. Puolan, Saksan ja Tšhekkoslovakian hallitukset,
4. kotimaisen faneriteollisuuden johtajat,
5. kotimaisen puutavaratuotannon johtajat,
6. joku senaatin vaikutusvaltainen jäsen.

Ulkoasiainministerin tehtyä minulle yllämainitsemani ilmoituksen esitin hänelle jyrkässä, mutta kohteliaassa muodossa ne syyt, joiden johdosta puolestani katson sopimusta erinomaisen edulliseksi Argentinalle, minkä jälkeen ministeri huomautti, että hän tulisi vielä "tutkimaan" sopimusta ja sen vaikutuksia Argentinan talouselämään, ja tähän keskustelumme päättyi.

Ministerin ilmoitus oli tietenkin omiaan mitä suurimmassa määrin huolestuttamaan minua. Toiselta puolen oli kyllä ilmeistä, ettei ministeri kaikista aikaisemmista lupauksistaan huolimatta vielä ollut sopimusta tutkinut taikka perehtynyt sen tähänastisiin seurauksiin Argentinan leseviennille. Mutta toiselta puolen tuntui minusta todennäköiseltä, ettei ministeri olisi tehnyt mi-

nulle ylläselostamaani ilmoitusta, jollei todellakin jo ollut päättänyt peruuttaa sopimusta.

Katsoin siis välttämättömäksi ryhtyä viimeiseen voimanpönistukseen sopimuksen pelastamiseksi, t.s. koettaa saada ministeri käsittämään, että joskin sopimus oli herättänyt eräillä tahoilla suuttumusta ja kovaa vastustusta, niin oli kuitenkin mahdollista mobilisoida lukuisia sopimuksen kannattajiakin. Veisi liian pitkälle tehdä selkoa niistä toimenpiteistä, joihin eri välikäsiä käyttäen tässä tarkoituksessa ryhdyin; tahdon ainoastaan lyhyesti luetella niiden tärkeimmät tulokset:

1. Kolme huomattavaa viljanvientifirmaa (Pablo Hadra, Comero, Velasquez & Aleotti), joita sopimuksen voimassaolon jatkuminen ensi sijassa kiinnostaa, kääntyivät suullisesti ja kirjallisesti ulkoasiainministeriön puoleen huomauttaen sille, kuinka suuresti Argentinan lesevienti oli sopimuksesta hyötynyt ja kuinka tärkeää on Argentinan viljanviennille, ettei sitä perutettaisi;

2. ulkoasiainministeriölle jätettiin 140 puusepän ja huonekaluvalmistajan allekirjoittama esitys, jossa lausuttiin toivomus, ettei sopimusta perutettaisi;

3. Argentinan kaseininvalmistajat kääntyivät edustajansa välityksellä ulkoasiainministerin puoleen huomauttaen hänelle, että koska Suomen ferneriteollisuus käyttää huomattavia määriä argentinalaista alkuperää olevaa kaseinia, olisi Argentinan maitoteollisuudelle tärkeää, että sopimus pysyisi voimassa;

4. Argentinan maitoteollisuusliitto (Asociación de la Industria Lechera) jätti samanlaisen esityksen ulkoasiainministeriölle;

5. Eräs edustajakamarin vaikutusvaltainen jäsen, jonka kanssa laajasti olin asiasta keskustellut, kääntyi Tasavallan Presidentin kenraali Juston puoleen huomauttaen hänelle, että jos sopimus perutettaisiin, Neuvosto-Venäjän puutavaranvienti tulisi ensi sijassa siitä hyötymään (tämä oli erinomaisen tärkeä argumentum ad hominem, kenraali Justo kun lienee kaikkea muuta kuin suopeamielinen Neuvosto-Venäjää kohtaan);

6. Argentinan kenties suurimman kaseininvientifinman toimesta kääntyi eräs tšekäläinen liikemies maanviljelysministerin puoleen, joka epäilemättä on hallituksen vaikutusvaltaisien jäsen kauppa-asioissa, huomauttaen hänelle, kuinka tärkeitä on Argentinan maanviljelysteollisuudelle, ettei sopimusta peruuteta;

7. Argentinan Huonekaluvalmistajien Liiton (Sección Gremial de Fabricantes de Muebles) "INDUSTRIA DEL MUEBLE" nimisessä aikakauslehdessä viime numerossa julkaistiin kolme eri kirjoitusta sopimuksemme puolesta, joissa kirjoituksissa esitettiin jyrkkä vastalause kotimaisen faneriteollisuuden ja puutavaratuotannon ponnisteluja johdosta saada sopimus peruutetuksi.

Sitäpaitsi keskustelin asiasta lukuisten liikemaaailmassa vaikutusvaltaisten henkilöiden kanssa, joita pyysin eri tavoin toimimaan sopimuksemme hyväksi ja kehoitin henkilökohtaista tuttavaini tullihallituksen päällikköä koettamaan vaikuttaa LA PRENSA-lehteen, johon hänellä on mainiot suhteet.

Sanalla sanoen, järjestin niin sanoakseni yleisoffensiivin, jonka tarkoituksena oli saada ulkoasiainministeri käsittämään, ettei sopimuksen peruuttaminen vastaisi Argentinan vientikaupan todellisia etuja ja että se varmasti tulisi vaikutusvaltaisissa piireissä herättämään suurta suuttumusta.

Tuntuukin siltä, että tämä offensiivi on johtanut tarkoitamiini tuloksiin. T.k. 11 p:nä minulla oli nimittäin uusi keskustelu ulkoasiainministerin kanssa, joka nyt ei sanonut sanaakaan sopimuksen mahdollisesta peruuttamisesta. Hän antoi päinvastoin minun ymmärtää, että asia nyt oli joutunut uuteen vaiheeseen, koska "se tuntuu nyt temmin kiinnostavan sekä maanviljelysministeriä että Tavallan Presidenttiäkin".

Ministeri huomautti, ettei tietänyt, kuka oli siitä puhunut Presidentille, mutta niin oli kuitenkin asianlaita. Tämän johdosta tulisi hän vielä "tutkimaan" asiaa (keskustelustamme ilmeni, ettei hän toistaiseksi ollut sitä tehnyt, joka muuten olisi aivan luonnollista katsoen hänen erinomaisen raskaaseen työtaakkaansa). Sain ministerille, että tulisin t.k. 26 p:nä lähtemään pitkäaikai-

selle lomalle, jonka johdosta rohkenin ehdottaa, ettei sopimuksen mahdollisesta peruuttamisesta päätettäisi mitään, ennenkuin olin palannut takaisin Buenos Airesiin. Tähän ministeri ei kuitenkaan tahtonut yhtyä, mutta toisti uudestaan, että hän tulisi perinpohjin tutkimaan asiaa.

Seuraavana päivänä kävin rouvani kanssa ulkoasiainministerin kodissa, jossa oli järjestetty vastaanotto diplomaattikunnalle. Keskustellessaan rouvani kanssa ministeri pyysi häntä ilmoittamaan minulle, että hallitus ^{ei} ryhtyisi minkäänlaisiin toimenpiteisiin fanerisopimukseen nähden ennenkuin olin palannut Euroopan matkaltani Buenos Airesiin, jonka hän otaksui tapahtuvan n. kolmen kuukauden kuluttua. Minulle hän ei kyllä asiasta sanonut sanaakaan, luultavasti sen johdosta, ettei tahtonut tehdä minkäänlaista virallista ilmoitusta. Samassa tilaisuudessa ministeri kysyi lähetystön avustajalta hra. Lammivaaralta, milloin minä palaisin lomaltani, johon viimeainittu vastasi luulevansa paluuni tulevan tapahtumaan n. kolmen kuukauden kuluttua.

Ministerin rouvalleeni tekemästä lausunnosta päätään tuntui siis siltä, että sopimus toistaiseksi taikka ainakin 3-4 kuukaudeksi eteenpäin tulee jäämään voimaan. Mahdollista, jopa luultavakin on, että Puolan, Saksan ja Tšhekkoslovakkian tšekäläiset diplomaattiset edustajat tulevat kaikki keinoin koettamaan saada hallituksen mahdollisimman pian määräämään lopullisen kantansa heidän sopimusta koskeviin esityksiinsä nähden. Puolan ministeri kertoi minulle hiljattain hänen hallituksensa syyttäneen häntä siitä, että hän olisi ollut "endormi" tässä asiassa, jonka johdosta hallitus häneltä odottaa mitä tarmokkaimpia toimenpiteitä. Yllämainittujen diplomaattien tätä asiaa koskeviin kyselyihin olen viime aikoina johdonmukaisesti vastannut, etten tiedä mitään asian todennäköisestä ratkaisusta, mutta että ministeri on minulle sanonut, että sopimus luultavasti peruutetaan.

Puolestani olen kyllä nyttemmin paljon optimistisempi sopimuksen voimassapysymiseen nähden, varsinkin kun olen saanut tietää, kuka sopimusta vastustava senaattori on ja mistä hänen vastustuksensa johtuu. Senaattori on eräs tšekäläinen sosialistijoh-

taja hra. Lisandro de la Torre, jolle lienee väitetty, että entinen valtiovarainministeri tri. Enrique Uriburu suostui sopimuksen solmimiseen, koska hän Nordiska Kompaniet'in tšekäläisen haaraliikkeen johtokunnan jäsenenä hyötyisi siitä, että liike huonekaluvalmistustaan varten saisi ostaa halpaa suomalaista koivufaneria.

Hra. Lisandro de la Torre olisi - mikäli minulle on kerrottu - mitä voimakkaimmin suuttunut siitä, että entinen valtiovarainministeri tällä tavoin olisi väärinkäyttänyt virka-asemaansa ja uhanut tämän johdosta senaatissa hyökätä ei ainoastaan hra. Enrique Uriburun, vaan myöskin nykyisen hallituksen kimppuun.

Koska hra. Lisandro de la Torre tunnetusti on erinomaisen häikäilemätön poliitikko, jonka diskretionin ei voi pienimmässäkään määrässä luottaa, en ole uskaltanut tässä asiassa asettua kosketukseen hänen kanssaan, vaan olen koettanut yhteisten ystävien välityksellä antaa hänelle selvän ja tarkan käsityksen siitä, kuinka sopimus on syntynyt ja mitä se itse asiassa merkitsee. Jos tässä suhteessa onnistun, t.s. jos voin saada hra. Lisandro de la Torren luopumaan suunnitelmastaan hyökätä hallituksen kimppuun, luulen, että sopimus on ainakin tämän vuoden loppuun saakka pelastettu.

Sitä paitsi koetan sopivien välikäsien välityksellä saada maanviljelysministerin hra. de Tomaso'n vakuutetuksi siitä, että sopimusta ei pidä peruuttaa. Jos hän asettuu tälle kannalle, lienee nimittäin aivan varmaa, että sopimus pysyy voimassa. Toistaiseksi en ole uskaltanut sopimuksesta keskustella maanviljelysministerin kanssa, koska tiedän, ettei ulkoasiainministeri katsoisi tätä suopein silmin, mutta jos tulen siihen tulokseen, että minun tässä asiassa pitäisi asettua yhteyteen hänen kanssaan, tulen tietenkin sen tekemään.

Ylläoleva antanee käsityksen siitä, kuinka tavattoman mutkikas ja arkaluontoinen tämä asia on ja mitä yhtämittaisia ponnisteluja sen hoitaminen on minulta vaatinut.

Ministeri: *Leipenberg.*

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C32.

ASIA:

Buenos Airesin olevan lähetystalon rap. no 5.

V.a. Asiantunt. Valerovori.

29/7 1932.

Salainen.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Buenos Aires, 30 p:nä heinäk. 1932.

N° 753/45

9 311 (ae) 1. 32		
27/8.32		
ASIA	ASIA	ASIA
5	C32	

Ulkoasiainministeriölle.

Argentinan kauppasopimusneuvottelua
koskevat huhut.

Ohellisena Lähetystö kunnioittaen lähettää
Ministeriölle otsakeasiaa koskevan raporttinsa N° 5.

Toimeksi saaneena:

Eino Tamminen
Lähetystön avustaja.

- 2) Tavallinen ja lisäksi ..... lle.
3) Ei tiedoituksiin. .... lle.
4) Ei tiedoituksiin, mutta .....

BUENOS AIRESI SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

RAPORTTI n:o 5

Buenos Airesissa 29 p:nä heinä kuuta 1932.

9/30/32		
29/8.32	9	111
5	C 32	ASIA

Asia: Argentinan kauppasopimusneuvottelu-
ja koskevat huhut.

Lähettiläs Gripenbergin lähdettyä viime toukokuun lopulla asetuksenmukaiselle lomalleen Suomeen, pari päivää sen jälkeen kuin Argentinan hallitus oli peruuttanut Suomelle myönnetyn faneritullialennuksen, ei asiassa aivan viime päiviin saakka ole tapahtunut mitään sellaista, joka olisi antanut minulle aihetta Ulkoasiainministeriölle tiedottaa enempiä kuin mitä Ministeri Gripenberg jo on suullisesti Ministeriölle esittänyt. T.k. 20 p:nä on kuitenkin tässä kaupungissa toimiva suomalainen liikemies, hra. Eino Heinonen eräässä Suomen Faneriyhdistykselle lähettämässään sähkösanomassa, jonka sisältö nähtävästi on toimitettu Ulkoasiainministeriön tietoon, lausunut uskovansa, että Puolan olisi äskettäin onnistunut tehdä Argentinan kanssa jonkinlainen kauppasopimus, ja Ulkoasiainministeriö tiedusteli Lähetystöltä t.k. 21 p:nä saapuneessa sähkösanomassaan mainitun tiedon todenperäisyyttä. Tästä syystä pidän tarpeellisena seuraavassa selostaa, mitä asiasta tiedän ja mihin toimenpiteisiin olen ryhtynyt kuulemieni tietojen johdosta.

Jakelu (alempana olevien ohjeiden mukaan):

3.

- 1) Tavallinen. .... lle.
 2) Tavallinen ja lisäksi .....
 3) Ei tiedoituksiin. ....
 4) Ei tiedoituksiin, mutta ..... lle.

Kun Ministeri Gripenberg viime toukokuun 25 p:nä tapah-
tuneessa tasavallan presidentin vastaanotossa esitti minut ulko-
asiainministerille, tri SAAVEDRA LAMASille, sanoi tämä kaikkein
ensimmäiseksi: "Te olette siis se mies, jonka kanssa me tulem-
me tekemään uuden sopimuksen, sillä kuten tiedätte, olemme sa-
noneet vanhan sopimuksemme irti tehdäksemme uuden. Olen iloi-
nen saadessani neuvotella siitä kanssanne." Vaikka jo silloin-
kin tiesin ministeri Saavedra Lamas'in epäluotettavaksi, jos-
kin hyvin kohteliaaksi mieheksi, ja käsitin, että oli kysymys
eräistä hänen tavanmukaisista kohteliaisuuksistaan, oli hänen pu-
heensa kuitenkin siinä määrin vapaa kaikesta kaksimielisyydes-
tä, että minun oli vaikea uskoa sitä aivan tarkoituksettomak-
si. Senvuoksi meninkin ulkoasiainministerin seuraavalle viralli-
selle vastaanotolle, joka oli kesäkuun 15 p:nä, saadakseni kuul-
la jotain lähempää hänen tarkoituksistaan. Puhuttuamme aluksi e-
räistä muista Lähetystä koskevista asioista odotin, että hän it-
se kääntäisi puheen kauppasopimukseen, mutta kun hän ei sitä
tehnyt, muistutin häntä siitä, mitä hän oli minulle presiden-
tin luona sanonut, ja kysyin, oliko Argentinan hallitus ajatel-
lut sopimuksen uusimista likipitään sen vanhassa muodossa vai-
ko aivan uusilla perusteilla. Hän ei suoraan vastannut kysymyk-
seeni, vaan rupesi selittelemään syitä vanhan sopimuksen purka-
miseen, sanoen niiden olevan kokonaan sisäpoliittista laatua, ja
valittaen, että Argentinassakin on joskus pakko antaa sisäpo-
liittisten syiden vaikuttaa suhteisiin ulkovaltojen kanssa. Saa-
vedra Lamas'in selitys oli se, että hän oli saanut kuulla, että
senaattori Lysandro DE LA TORRE suunnitteli välikysymyksen muo-
dossa tehtyä hyökkäystä hallitusta vastaan, ja että välikysymyk-
sen aiheena tulisi olemaan juuri meidän fanerisopimuksemme. Eh-
tiäkseen ennen DE LA TORREa oli ulkoasiainministeri kiiruhtanut
purkamaan sopimuksen, mikä hänen mielestään olikin ollut sangen
onnistunut toimenpide, sillä välikysymyksestä ei tullut mitään
ja DE LA TORRE oli ollut raivoissaan siitä, että aseet oli

riistetty hänen käsistään. Puolustaakseen tätä toimenpidettään selitti SAAVEDRA LAMAS, että sopimus oli tehty "à titre d'expérience", joten oli mahdollista milloin tahansa uudistaa se jossain toisessa muodossa. Kun huomautin hänelle siitä, että Ministeri GRIPENBERG oli vastausnootissaan selvästi osoittanut, että ne perustelut, joihin nojautuen sopimus peruutettiin, olivat aivan harhaanjohtavat, vastasi ministeri jonkin verran hämillään, että hän ei ollut oikein tarkkaan tutkinut sopimuksen vaikutuksia, vaan oli tullut käsitykseen sen epäedullisuudesta vain pintapuolisen tarkastelun jälkeen. Mutta koska sopimus oli tehty "kokeeksi", ei mikään estänyt sen purkamista, vaikkei sen pätevämpiä syitä ollutkaan, koska kerran sitten oli mahdollisuus pelastaa hallitus vaikeasta tilanteesta. En tahtonut ruveta hänen kanssaan asiasta enempää väittelemään, koska en olisi sillä mitään voittanut, vaan kysyin, milloinka ministerillä oli tarkoitus ottaa sopimuksen uudistaminen muodossa tai toisessa tutkittavakseen. Hän vastasi, että hän on erittäin halukas "étudier la question", mutta että sisäpoliittinen tilanne on siksi epäselvä, että hallituksella ei parhaimmalla tahdollakaan ole aikaa tällaisiin kysymyksiin toistaiseksi. Niine hyvineni sain lähteä, sillä ministerille tuli kiire johonkin "konferenssiin".

Koska ministeri siis oli aivan selvästi antanut minun ymmärtää, ettei hänellä ollut mitään halua edes alustavasti tutkia sopimuksen uudistamismahdollisuuksia ennen sisäpoliittisen tilanteen selviämistä, ja koska ei mitään merkkejä viime mainitusta sittemmin näkyvät, päätin, että odottaisin Ottawan konferenssin alkamista, ennenkuin uudelleen ottaisin asian puheeksi ulkoministerin kanssa, koska diplomaattikunnan yleinen mielipide tuntui olevan, että Argentina ei halua sitoa käsiään minkään muun maan suhteen, ennenkuin se olisi saanut aikaan jonkinlaisen sopimuksen Englannin kanssa. Sinä aikana oli kuitenkin hra HEINONEN, jolla ehkä on suurin henkilökohtainen

intressi faneritullin alentamisesta, ollut yksityisissä neuvotte-
luissa erään tšekäläisen sanomalehden kanssa siitä, että mainittu
lehti, suhteittensa avulla joihinkin hallituspiireihin, ottaisi toi-
mittaakseen fanerisopimuksen uudelleen voimaan - luonnollisesti mää-
rätynlaista korvausta vastaan. Hra HEINONEN on luottamuksellisesti
pitänyt minut selvillä neuvottelujen kulusta, mutta asian luontee-
seen katsoen oli selvä, että Lähetystö ei mitenkään voinut eikä
saanut olla virallisesti tietoinen hänen toimenpiteistään, koska
kompromettoitumisen vaara oli erittäin suuri. Tätä hän ei ha-
lunnutkaan, ja kun ilmoitin hänelle, ettei minulla ~~ei~~ ollut mi-
tään mahdollisuuksia ryhtyä uusiin aloitteisiin, koska kerran ulko-
ministeri oli selvästi sanonut, ettei hänellä ole aikaa eikä ha-
lua ottaa asiaa "toistaiseksi" tutkittavakseen, lausui hra HEI-
NONEN uskovansa, että hänen ystävänsä saisivat Argentinan halli-
tuksen tarjoamaan meille neuvottelujen alkamista. Tämä on kuiten-
kin osoittautunut erehdykseksi.

Tämän kuun 20 päivänä, palattuaan pariviikkoiselta matkal-
taan sisämaahan, soitti hra HEINONEN minulle ilmoittaen toimisto-
päällikkönsä lukeneen jostain iltalehdestä, että Puolan ministeri
MAZURKIEWICZ oli t.k. 12 päivänä järjestänyt vastaanoton ulko-
asiainministerin kunniaksi sen johdosta, että Puolan ja Argenti-
nan välillä oli solmittu kauppasopimus. Sain hänelle epäileväni
tiedon todenperäisyyttä, koska olin itse ollut mainituissa juhli-
ssa, jotka tietääkseni pidettiin sen johdosta, että ministeri MA-
ZURKIEWICZ pian senjälkeen matkusti Paraguayhin, ja koska mitkään
muut lehdet eivät esittäneet uutista siinä muodossa. Hra Heinonen
lupasi hankkia nähtäväkseni mainitun lehden numeron, ja sanoi sitä-
paitsi aikovansa sähköttää Faneriyhdistykselle, että se pyytäisi Ul-
koasiainministeriötä viipymättä valtuuttamaan minut neuvottelemaan
Argentinan hallituksen kanssa sopimuksesta Suomenkin kanssa. Huo-
mautin hänelle, että minusta olisi luonnollisempaa, jos itse säh-
köttäisin asiasta Ulkoasiainministeriölle, mutta että tulisin teke-
mään sen vasta puhuttuani SAAVEDRA RAMASin kanssa, jolla samana

päivänä oli diplomaattivastaanotto. Hän lupasikin odottaa käyntini tulosta, mutta seuraavana päivänä Ulkoasiainministeriöltä saapunut tiedustelusähkösanoma osoittaa, ettei hän malttanut odottaa varmempia tietoja. Hän ei myöskään löytänyt sitä sanomalehtiutusta, josta hänen sähkösanomansa aiheutui.

Ulkoministerin odotushuoneessa tapasin Puolan asiainhoitajan hra STEMPOWSKIN, jolta kysyin, oliko mitään perää siinä uutisessa, jossa mainittiin Puolan tehneen kauppasopimuksen Argentinan kanssa. Hän vastasi, että uutinen on ehdottomasti kaikkea peräävailla, sillä mitään sopimusta ei ole, joskin neuvotteluja sellaisen tekemisestä on käyty jo vuoden alusta lähtien. Hän ei uskonut, että Argentina ryhtyisi mihinkään kauppasopimuksiin, ennenkuin Ottawan konferenssin tulos olisi selvillä. Mitä mainittuun uutiseen tulee, arveli hän sen johtuneen siitä, että asianomaiset maat olivat maaliskuun 17 päivänä tehneet sopimuksen työssä sattuneiden tapaturmien korvaamisesta, joka sopimus kuitenkin ei vielä ole ratifioitu ja tuskin tulleekaan ratifioiduksi pitkiin aikoihin.

SAAVEDRA LAMAS antoi minulle aivan saman selityksen kuin STEMPOWSKI, ja lisäsi sitten, että hän mielellään ryhtyisi neuvotteluihin tapaturmasopimuksen teosta Suomenkin kanssa. Sanoin hänelle, että en omasta puolestani lainkaan uskonut mainitun sanomalehtiutuksen todenperäisyyteen, koska hän itse oli minulle aikaisemmin vakuuttanut, ettei Argentinalla ole halua eikä aikaa neuvotella mistään kauppasopimuksista, mutta että kuitenkin tahtoin häneltä itseltään saada peruuksen tähän huhuun. Hän vastasi, ettei mitään sopimusta ole olemassa. Kun diplomaattivastaanotto oli kestänyt kaikkiaan 4½ tuntia ja kun olin viimeinen puhellepäässeistä, huomasin, että hän tahtoi mahdollisimman pian lopettaa keskustelun, mutta ennätin vielä hänen jo hyvästellessään kysyä, onko Argentinan hallitus siis edelleenkin periaatteellisesti sillä kannalla, että mihinkään kaupallisten sopimusten tekoon ei toistaiseksi ryhdytä. Epäselvään tapansa vastasi hän (tarkoittaen ehkä Suomen sopimusta, ehkä jotain tois-

ta tai ei mitään): "Nous le ferons après, cela viendra, we-
la viendra encore certainement".

T.k. 22 p:nä oli aamulehdissä uutinen siitä, että Argentinan ulkoasiainministeriö valmistelee vastamyönnytyksiin perustuvia kauppasopimuksia eri maiden kanssa haluten saada Argentinan viennin näihin maihin kasvamaan. Uutinen oli nähtävästi peräisin samasta alkulähteestä, vaikkakin se joka lehdessä oli hiukan erilainen. "LA NACIONin" mukaan olisivat kysymyksessä seuraavat maat: Suurbritannia, Ruotsi, Tanska, Norja, Puola, Tshekkoslovakia, Saksa ja Yhdysvallat.

Tämän johdosta pyysin heti pääsyä alivaltiosihteeri ALCORTAN puheille, ja ottikin hän minut vastaan seuraavana päivänä. Sanoin hänelle, että olin hämmästykseni huomannut uutisen siitä, että Argentina valmistelee kauppasopimusten tekoa erinäisten nimeltä mainittujen maiden kanssa, joiden joukossa Suomea ei mainita, ja kysyin, miten tämä seikka on selitettävissä siihen katsoen, että ulkoministeri itse oli pari päivää sitten minulle maininnut, että mitään positiivista ei vielä ole tekeillä, ja että hän oli aikaisemmin asiasta puhuttaessa nimenomaan sanonut, ettei mitään neuvotteluja pantaisi alulle Suomen enempää kuin muidenkaan maiden kanssa. Kysyin myöskin, miksi ei sopimuksen / Suomen kanssa ole ajateltu, jos kuitenkin sellaisia on tekeillä, koska ulkoasiainministeriölle ei pitäisi / tuntematonta, että Suomen puolella on tämälantapaisiin neuvotteluihin halua. ALCORTA, joka tuntuu olevan samaa maata kuin esimiehensäkin, vaikutti kovin hermostuneelta, eikä tahtonut antaa minun esittää mitään kysymyksiäni kunnollisesti loppuun, vaan keskeytti ne aina vastaamalla jotain muuta kuin mitä olin kysynyt. Kun sanoin, että minun siis kaikesta huolimatta pitänee uskoa, että jonkinlaisia neuvotteluja on käyty, vastasi hän: "Son proyectos, pero no hay nada de concreto", toistaen tämän useampaan kertaan. Sitten lisäsi hän, että Suomen kanssa ei ole ollut mitään neuvotteluja! Vastasin hyvin tietäväni tämän. Hän ryhtyi tämän jäl-

keen puhumaan kaseinista ja sanoi olleensa siitä keskusteluissa Ministeri Gripenbergin kanssa. Hänen mielestään kaseinikysymystä kannatti ajatella, mutta ensin oli asiaa yksityiskohtaisesti tutkittava. Minun pitäisi kääntyä kaupallisen osaston johtajan DELLA COSTAN puoleen ja keskustella hänen kanssaan kaikista näistä kysymyksistä, sillä "hän on se mies, joka parhaiten tuntee myöskin fänerikysymyksen". ALCORTAN esiintyminen oli mahdollisimman levotonta ja huparoivaa, mikä johtui joko siitä, että hän ei lainkaan tuntenut asioita, taikka sitten hän ei ollut valmistautunut vastaamaan kysymyksiini, vaan tahtoi kääntää puheen toisiin asioihin. Pyysin siis saada tavata hra DELLA COSTA - ulkoasiainministeriön virkamiehiä ei diplomaattien ole sallittu tavata ilman ministerin tai alivaltiosihteerin erikoista lupaa - mutta hän oli "ministerin luona" ja on nähtävästi siellä vieläkin, sillä useista lupauksistaan huolimatta ottaa minut vastaan "huomenna", en vielä ole saanut häntä nähdä. Protokollapäällikön apulainen, joka mm. hänkin oli luvannut välittää minulle pääsyn mainitun herran puheille, mainitsi, että DELLA COSTA kyllä olisi voinut ottaa minut vastaan jo toissa päivänä, mutta että hän tahtoi ensin neuvotella ulkoministerin kanssa. Tämän neuvottelun tuloksena voin odottaa häneltä yhtä epäselviä lausuntoja kuin hänen molemmilta esimiehiltäänkin.

Olen ehkä liian yksityiskohtaisesti edellä selostanut keskustelujani ulkoministerin ja hänen apulaisensa kanssa, mutta se on mielestäni ollut välttämätöntä osoittaakseni, miten vaikeata on ollut saada tietää mitään positiivista. Tosiasiaksi jäänee ensinnäkin se seikka, että Argentinan hallituksella tosiaankin on tarkoitus tehdä joitakin sopimuksia saadakseen Argentinan viennin lisääntymään, ja toiseksi se, että Suomea ei ole tahdottu ottaa näissä suunnitelmissa lukuun, ehkäpä siitä syystä, että katsotaan, että Suomi ei missään tapauksessa kykenisi esiintymään yhtä suurena ostajana kuin muut kysymyksessä olevat maat. Miten pitkälle nämä suunnitelmat jo ovat kehittyneet, en ole onnistunut saamaan tietooni, mutta sekin mahdollisuus on olemassa, että uu-

tinen on päästetty julkisuuteen kaksinaisessa propagandatar-koituksessa. On tahdottu osoittaa ulkomaille oltavan halukkai-ta tekemään nille erinäisiä myönnytyksiä vastamyönnytyksien pe-rusteella ja siten saada heidät jo nyt, ennen minkäänlais-ten sopimusten solmiamista, suopeasti suhtautumaan Argentiinaan ja rupeamaan enemmän ostamaan sen tuotteita. Toiselta puolen on ehkä haluttu vahvistaa hallituksen asemaa sisäpoliittises-ti osoittamalla, että se haluaa käyttää kaikkia keinoja maan taloudellisen aseman parantamiseksi. Viimemainittua olettamusta voisi tukea se seikka, että entinen presidentti ALVEAR, joka viime vaaleissa oli yhtenä JUSTON vastaehdokkaana ja naut-tii suurta kansansuosiota, noin viikko sitten palasi tänne Eu-ropasta ja aikoo, mikäli kerrotaan tehdä sovinnon vanhan IRI-GOYENin kanssa, jolloin oppositio suuresti voimistuisi.

Olen ollut keskusteluissa muutamien puheenaolleessa uuti- sessa mainittujen maiden diplomaattisten edustajien kanssa ja saanut heiltä kuulla seuraavaa.

S u u r b r i t a n n i a l l a ei ole ollut Argentinan kanssa, viimemainitun ehdotuksista huolimatta, minkäänlaisia "ne- gotiations", vaan ainoastaan "conversations". Argentinan taholta on luvattu, ettei tehdä muiden maiden kanssa mitään sopimuk- sia, jotka voisivat olla ristiriidassa Suurbritannian etujen kanssa, ennenkuin viimemainitun maan kanssa on päästy sopimuk- seen, josta taas ei voi olla kysymystä ennen Ottawan konfe- renssin päättymistä. Englannin ambassadööri enempiä kuin kau- pallinen sihteerikään eivät uskoneet, että Argentinalla olisi ollut neuvotteluja muidenkaan maiden kanssa.

Y h d y s v a l t a i n neuvotteluja koskevat huhut on Washingtonin ulkoasiaindepartementin toimesta virallisesti pe- ruutettu, ja ambassadööri BLISS, jonka toissapäivänä tapasin, sa- noi, että on hyvin vähän todennäköistä, että neuvottelemallakaan päästäisiin mihinkään sopimuksiin, sillä vaikkakin Yhdysvaltain presidentti voi kongressin ulkoasiainvaliokunnan ehdotuksesta alen- taa tai korottaa 50 %:lla tullimaksuja tasottaakseen eri mai-

den tuontia Yhdysvaltoihin, mutta ei suinkaan jonkun määrätyn maan suosimiseksi.

T a n s k a n kanssa ei ole ollut minkäänlaisia neuvotteluja. Kun ministeri MONRAD HANSEN ensimmäisen kerran viime helmikuussa oli nykyisen ulkoministerin puheilla, lausui tämä toivomuksenaan, että molempien maiden välinen kauppavaihto saataisiin vilkastumaan. Sen jälkeen ei asiasta ole kertaakaan ollut puhetta.

N o r j a n kanssa ei ole myöskään käyty mitään neuvotteluja eikä todennäköisesti R u o t s i n k a a n kanssa. Molemmilla mailla on Argentinan kanssa tehty laaja suosituimmuus-sopimus vuodelta 1885. Mitään erikoisetuja voinee Norja tuskin Argentinalle tarjota, sillä Argentinan pääasialliset vientiartikkelit, kuten esim. maissi, jota Norja sikatalouttaan varten tuottaa vuosittain noin 100.000 tonnia, ovat tullivapaat. Kolmisen viikkoa sitten on Argentinan maatalousministeriö Norjan lähetystöltä tiedustellut, mitä määräyksiä Norjassa on voimassa Argentinasta tuodun lihan suhteen, mikä seikka voi viitata siihen, että viennin lisääminen Norjaan on ollut täällä tutkimuksen alaisena.

S a k s a oli vuoden alkupuolella ehdottanut Argentinalle joitakin molemminpuolisia ostositoumuksia, mutta tätä ehdotusta ei SAAVEDRA LAMAS ollut voinut hyväksyä, kuten hän oli luottamuksellisesti Tanskan ministerille kertonut.

T s h e k k o s l o v a k k i a on asiainhoitaja ORSZAGHIN kertoman mukaan ollut parisen vuotta kauppasopimusneuvotteluissa Argentinan kanssa, sekä suullisesti että noottien välityksellä. Sopimuksesta ei kuitenkaan ole tullut mitään, sillä Argentina tahtoisi erikoisetuja ja Tshekkoslovakkia taas suosituimmuus-sopimusta. Ulkoministeri BOSCH oli aikoinaan Tshekkoslovakkian tärkeäläiselle lähettiläälle ehdottanut, että valittaisiin neljä tshekkoslovakkialaista tuotetta, joille sitten annettaisiin täällä

tullialennus, mutta ulkoasiainministeriö Prahassa ei ollut tähän suostunut, sillä Tšekkoslovakian teollisuus on siksi monipuolinen ja tasainen, että muutamien artikkelien suosinta herättäisi liian kovaa vastustusta toisten tuotannonhaarojen edustajien puolelta. ORSZAGH arveli, että sopimusta ^{hänen} /maansa ja Argentinan kanssa tuskin saataneen aikaan ainakaan tämän vuoden aikana, ja hän otaksui, ettei Puolakaan ole päässyt neuvotteluissaan heitä pitemmälle.

Siitä huolimatta, että Argentinan hallituksen haluttomuus kaikenlaisiin kauppasopimusneuvotteluihin Suomen kanssa tällä hetkellä on ilmeinen, pyydän alistaa Ulkoasiainministeriön harkittavaksi, eikö olisi syytä tutkia, mitä erikoisetuja Suomi voisi Argentinalle tarjota siinä tapauksessa, että mahdollisuus neuvottelujen alkamiseen ehkä jo lähiaikoinaan avautuisi, kuin myöskin mille suomalaisille tuotteille fanerin lisäksi olisi koetettava saada tullihelpoituksia Argentinassa. Tässä yhteydessä olisi myöskin otettava huomioon se mahdollisuus, että Argentinan taholta vaadittaisiin Suomelle sitoutumaan ostamaan vuotuiset minimipaljoudet jotakin määrättyä tuotetta. Tällaisia toivomuksia on hra HEINONEN maininnut yksityiseltä argentalaiselta taholta lausutun ja tätä lienee valtiosihteeri ALCORTAKIN tarkoittanut kaseinista puhuessaan. Vaikka tämälantapaiset sitoumukset eivät olekaan sisältyneet Suomen tähänastisiin kauppasopimuksiin, ja vaikka niitä yleensäkin lienee vaikea toteuttaa sellaisiin tuotteisiin nähden, joiden jalostaminen tai käyttö ei ole ostajamaan valtiomonopolina, voitaisiin ehkä kuitenkin asiaa tutkia, sillä Argentina ei tunnu olevan periaatteessa halukas yleisiin suosituimmuussopimuksiin eikä sellaisesta olisi Suomelle mitään hyötyä, kun täällä on ainoastaan yksi tullisariffi. Toiselta puolen on vaikeata löytää sellaisia argentalaisia vientiartikkeleita, leseitä ja viljaa lukuunottamatta, jotka eivät jo ole Suomessa

kokonaan tullivapaita ja meillä ei näin ollen olisi mitään tullialennuksia tarjottavana, mikäli ei viljatulleihin haluta koskea.

V.a. Asiamies: T.O. Valenius

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C32.

ASIA: _____

Buenos Airesissa olevan lähetystön rap. no 6.

V.a. Asiant. Walterin.

26/9 1932.

Salainen.

BUENOS AIRESI SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

ULKOASIAINMINISTERIO

19 312 P. 82

RAPORTTI N:o 6

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Buenos Aires, 26 p:nä syyskuuta 1932.

N° 924/71

13 312 P. 82	
19/10.32	
5	032

Ulkoasiainministeriölle.

Argentinan tullitariffin uudis-
taminen.

Ohellisena Lähetystö kunnioittaen Ministeriölle lähettää otsakeasiaa koskevan raporttinsa N° 6.

Toimeksi saaneena:

E. Lamminta
Lähetystön vastaja.

BUENOS AIRESI SSA OLEVA LAHETYSTÖ.

RAPORTTI n:o 6

Buenos Airesi ssa 26 p:nä syyskuuta 1932.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 13 312 Sac. D. 10 82		
9/10-32		LIT.
5	C32	ASIA

Asia: Toimenpiteitä Argentinan tullitariffin uudistamiseksi.

T.k. 12 päivän virallisessa lehdessä on julkaistu elokuun 19 päivänä annettu dekreetti, jolla asetetaan yhdeksänmiehinen komitea tutkimaan ja suunnittelemaan uutta "tarifa de avalúos 'ia" (tulliarvoluettelo). Dekreetin lähemmät määräykset käyvät selville oheenliitetystä suomennoksesta.

Nykyisin voimassa oleva avalúos-tariffi on suurimmalta osaltaan peräisin vuodelta 1906, ja vaikka siihen senjälkeen on tehty useita muutoksia ja korjauksia, voidaan sitä kuitenkin pitää vanhentuneena, sillä useiden tavaralaatujen hinnat ovat suuresti muuttuneet siitä lähtien kun ne olivat tullimaksujen määrittämisen pohjana. Yleinen mielipide liikemiespiireissä tuntuu olevan, että viralliset tulliarvot kautta linjan ovat liian korkeat, mutta kun otetaan huomioon, että suuri osa valtion rahatuloista saa alkunsa tästä lähteestä, olisi liian optimistista luulla, että nyt annetun dekreetin tarkoituksena olisi yksinomaan tai edes pääasiallisestikaan nykyisten nimellisarvojen alentaminen.

"Tarifa de avalúos" ei ole tullitariffi sanan tavallisessa merkityksessä, sillä siitä ei ilman muuta ilmene, paljonko jostain tavarasta on maahan tuotaessa maksettava tullia. Se on luettelo niistä virallisista tavara-arvoista, joiden prosenteissa varsinainen tullimaksu suoritetaan, mutta avalúos-arvot on määrät-

Jakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

Tavallinen

ty olemattomissa kultapesoissa, joten lopullisen tullimäärän selville saamiseksi on vielä toimitettava kultapesojen muuttaminen paperipesoiksi viralliseen kurssiin. Muille kuin tullidespachanten ammatin mysterioihin vihkiytyneille tietäjille ei yleensä milloinkaan onnistu tarkalleen laskea, paljonko jostakin tavaralajista on maahan tuotaessa tullia maksettava, sillä vaikka asianomaiset lait ja asetukset ovatkin kaikkien ulottuvilla, tulkitsevat tulliviranomaiset niitä yleensä sangen mielivaltaisesti. Nyt suunnitteilla oleva uudistus ei siis millään tavoin tule yksinkertaistuttamaan tähänastisia menettelytapoja, mutta tunnollisesti toteutettuna voinee se kuitenkin korjata monta epäkohtaa nykyisessä tariffissa. Näistä epäkohdista mainitaan p.o. dekreetin perusteluissa m.m. se, että valtakunnan koko kauppatilasto tulee virheelliseksi sen kautta, että tavaroiden todelliset arvot eivät lainkaan pidä yhtä avalúo-arvojen kanssa. Kotimaisen teollisuuden suojeleminen on muka myöskin mahdollista, "koska prohibitiivista tullia ei voida soveluttaa sellaisiin tavaroihin, joiden tulliarvo on alempi kuin todellinen arvo." Viimeinen väite lienee kuitenkin tarkoitettu "sokeripalaksi" tšekäläisille teollisuusmiehille, sillä tulliarvojen suuri enemmistö on paljon todellisia arvoja korkeammalla eikä suinkaan niiden alapuolella.

Uudistuksen tarkoituksena mainitaan dekreetin johdannossa vielä olevan muodollisten puutteiden korjaaminen sekä uusien laskemisperusteiden käytäntöön ottaminen esimerkiksi sellaisissa tapauksissa, joissa ei ole käytetty metrijärjestelmää, sekä painon ottaminen tullin määräämisperustaksi kappaleluvun sijaan, milloin on kysymys helposti särkyvistä tavaroista. Viimemainittua toimenpidettä pidetään tarpeellisena, "jotta liikemiehet välttyisivät tarpeettomilta vahingoilta". Tämä seikka voi saada merkitystä Suomen porseliinin viennin kannalta, sillä kuten tunnettua, on suuri osa Suomesta Argentiinaan tuotua fajanssia laadultaan paksua ja painavaa, jonka vienti esimerkiksi Brasiliaan on mahdoton siitä syys-

tä, että viimeainitussa maassa porsiini- ja fajanssitavarat tul-
lataan painon eikä kappale- tai tusinaluvun mukaan. Jos Argen-
tinakin siirtyy samalle kannalle, on Suomen fajanssiteollisuuden,
säilyttääkseen valtaamansa hyvän aseman tšekäläisillä markkinoil-
la, todennäköisesti järjestettävä tuotantonsa ainakin osittain toi-
senlaisia tyyppisiä käsittäväksi.

On kiintoista panna merkille dekreetin IV:n artiklan mää-
räys, jonka mukaan komissioni saa käsitellä ainoastaan sellaisia
anomuksia, jotka rajoittuvat näyttämään toteen tavaroiden todelli-
set arvot, eikä sellaisia, jotka tahtovat muuttaa tulliarvoja mui-
den syiden perusteella. Täällä on asetettu aivan päinvastaiselle
kannalle kuin Brasiliassa, jossa unta tullitariffia valmistetta-
essa liikemiehille annettiin useaan otteeseen pidennetty määräaika
kaikenlaisten muutosehdotusten tekemiseen. Sanomalehdistössä on muu-
ten viitattu siihen, että p.o. määräys estää tulliarvon alentamis-
ta sellaisille tuotteille, joiden tuotantoarvo tuotantomaassa vallit-
sevan erikoisen työ- tai finanssijärjestelmän vuoksi on erikoisen
alhainen, kuten esim. venäläisten tavaroiden.

Suunnilleen samoihin aikoihin, kun hallitus oli antanut
mainitun dekreetin, otettiin asia esille myöskin edustajakamaris-
sa, joka t.k. 7 päivänä pitämässään istunnossa päätti finanssi-
valiokuntansa ehdotuksesta esittää senaatille, että molemmat kamarit
yhdessä asettaisivat viisitoistajäsenisen valiokunnan, jonka tehtä-
vänä olisi ensi istuntokauden aikana suunnitella tullilakien ja
tarifa de avalúos'in uudistusta. Vakiintunut traditio tässä maassa
lienee, että viimeainitun vahvistaminen kuuluu toimeenpanevan val-
lan tehtäviin, kun taas tullilait, jotka käsittävät varsinaisten tul-
lien määräämisen, ovat lainsäädäntövallan erioikeutena. Antagonismi
näiden kahden valtiovallan välillä ei muuten ensi kertaa tule esil-
le nyt kyseessäolevassa tapauksessa. On vaikeata edeltäkäsinkin arvata,
tuleeko hallituksen määräämisen ja jo nimitetyn komissionin ja edus-
tajakamarin suunnitteleman parlamentaarisen valiokunnan kesken toi-
mitettavaksi jonkinlainen työnjako vai tulevatko ne yleiseen ete-
läamerikkalaiseen tapaan työskentelemään kilpaa ja toisistaan tietä-
mättä.

Kun Argentinan tullisysteemistä puhuttaessa käytetään "aforo"-tai "avalúo"-sanaa, tarkoitetaan kumpaisellakin sanontatavalla tul-
lattavan tavaran virallista arvoa eli hintaa, s.o. sitä arvoa, joka
kullekin tavaralajille on annettu tarifa de avalúos'issa . V. 1923
on näitä arvoja korotettu 60 %:lla sellaisille tavaroille, jotka tul-
lataan ad valorem, ja samalla on määrätty 25 %:n tullikorotus sel-
laisille tavaroille, joihin sovelletaan spesifikituloja.

Mitä varsinaisiin tullimaksuihin tulee, kannetaan ne, kuten ai-
kaisemmin jo mainittiin useimmiten arvon mukaan, prosenteissa viralli-
sesta arvosta, tai milloin sellaista ei ole jollekin tavaralajille
annettu, prosenteissa sen faktura-arvosta. Tämä prosenttiarvo vahviste-
taan lailla, eikä sitä siis voida määrätä hallinnollisella asetuksella
kuten aforot. Vuoden 1923 tullilaki on määrännyt myöskin tullimaksut,
"derechos", korotettaviksi siitä, minä ne tariffissa esiintyvät. Tämä
korotus on 2% sellaisille tavaroille, joista maksettu tulli ilman
sitä on 10-20% virallisesta arvosta, sekä 7 % sellaisille tavaroil-
le, joiden "gravamen" on yli 20% .

Vuonna 1931 määrättiin kaikille tuontitavaroille 10% lisätul-
li, "adicional de emergencia", jonka tämän vuoden lopussa pitäisi au-
tomaattisesti lakata olemasta voimassa. Hallitus on kuitenkin t.k. 11
päivänä jättänyt kongressille esityksen siitä, että mainittua lisätul-
lia ei lakkautettaisi yhdellä kertaa, vaan asteettaisesti vähentämäl-
lä sitä 1 %:lla kuussa, joten se ensi vuoden lokakuun 1 päivään men-
nessä olisi kokonaan lakannut. Ehdotuksen perusteluissa mainitaan motii-
veina m.m. valtiotrahaston edut sekä pyrkimys estää epälojaalin
kilpailun syntyminen liikemiesten kesken, kun toiset voisivat saada
tavaransa halvemmalla kuin toiset. Todennäköisesti on kuitenkin ensin-
mainittu syy ratkaisevin, kun ottaa huomioon valtiotalouden nykyisen
tukalan tilan. On odotettavissa, että jos ehdotus tulee hyväksytyksi,
noin sen toteuttaminen tulee aiheuttamaan suurta sekaannusta tullaus-
järjestelmään, joka monimutkaisten määräystensä vuoksi jo nytkin on
tarpeeksi sotkuinen.

V.a. Asainhoitaja: T.O. Vahemoin

Argentinan Kansakunnan Presidentti, ministerien yksimielisellä suostumuksella

PÄÄTTÄÄ:

I Artikla. - Perustetaan palkaton, julkisista virkamiehistä kokoonpanettu komissioni tutkimaan ja suunnittelemaan uutta tullitariffia (Tarifa de avalúos) tämän dekreetin perustelujen mukaisesti, ja siihen tulevat kuulumaan tullihallituksen pääjohtaja, Buenos Airesin kaupungin tullipäällikkö, tullitarkastuspäällikkö ja yksi tullitarkastaja viimeainitusta tullilaitoksesta, jotka molemmat nimittää ensiksi mainittu virkamies (tullihallituksen pääjohtaja), Argentinan tilastotoimiston pääjohtaja, maatalousministerion kauppaja ja teollisuusdepartementin päällikkö, kemiallisen tutkimuslaitoksen johtaja, yksi ulkoasiainministerion virkamies sekä yksi terveydenhoitodepartementin edustaja. Sihteerinä toimii tullihallituksen pääjohtajan määräämä tullihallituksen tai sen alaisen viraston virkamies ja hänen apunaan on finanssidepartementin henkilökuntaa, tullihallituksen pääjohtajan osituksen mukaan.

Komissioni työskentelee pääkaupungin tullilaitoksen virkahuoneistossa.

II Artikla. - Tulliarvot (aforos) määrätään tavaroiden varastoarvon perusteella, jolloin otetaan huomioon myyntihinta lähtösatamassa, siihen lisättyinä rahti, mahdolliset vientitullit, vakuutukset ja muut tavalliset kustannukset siihen saakka kun tavarat ovat saapuneet takäläiseen tullimaksasiiniin.

III Artikla. - Komissionilla on oikeus pyytää teknillisiä ja muita tietoja kaikilta valtakunnan virastoilta; kutsua kuultavikseen eri hallinnonhaarojen virallisia asiantuntijoita sekä tiedustella kauppapapirien, tuotannon ja teollisuuden edustajien mielipidettä milloin se pitää tätä välttämättömänä tai tarpeellisena.

IV Artikla. - Komissioni käsittelee ainoastaan sellaisia anomuksia, jotka rajoittuvat toteennäyttämään varastoitujen tavaroiden todelliset arvot, ja sen on evättävä kaikki pyynnot, joiden tarkoituksena on tulliarvon korottaminen tai alentaminen muista syistä.

V Artikla. - Komissionin, jonka puheenjohtajana on tullihallituksen pääjohtaja, on suoritettava työnsä loppuum mahdollisimman lyhyessä ajassa ja alistettava finanssiministerion tutkittaviksi työtilastonsa vastaavine tietoineen.

VI Artikla. - Sen työn ohessa, jota edelliset artiklat koskevat, komissioni jättää finanssiministeriolle luettelon niistä tavaroista, joihin sen mielestä olisi sovellettava nykyisistä eroavia tuontimaksuja, samalla perustellen ehdotuksensa ja mainiten mielestään oikean tulliarvon tai tullimaksun suuruuden, ollen sen samalla otettava huomioon kansainvälisen kauppamme laajentamisesta ja teollisuutemme kehittämistä johtuvat tarpeet samoin kuin se korkea prosenttimäärä, jonka valtion tuloista vielä muodostavat tullitulot nykyisten tullimäärien voimassa ollessa, ja sopeutettava nämä näkökohdat kuluttajakunnan etuihin. Jokaisessa erikoistapauksessa on ohjeistettava tilasto osoittamaan tuontitullin vaikutusta valtion tulojen lisääntymiseen tai vähentymiseen, jolloin laskuperustaksi onettava kolmen viime vuoden tuonti.

VII Artikla. - Edellämainittujen tarkoitusprien toteuttamista varten on komissionin tehtävänä:

- a) Suunniteltava säännöllisin väliajoin tarpeellisia muutoksia tuontitavaratulliarvoihin;
- b) pidettävä hallitus ja parlamenttivaliokunnat tietoisina tullivapauksista sekä tuontitullien alentamista tai korottamista koskevista anomuksista, suunnitelmista tai muista asioista;
- c) seurattava tuontitulleja koskevien tariffien, lakien ja verojen julkaisemista.

VIII Artikla. - I artiklan ja VII artiklan a-kohden toteuttamiseksi on komissionin vähintään kaksi viikkoa aikaisemmin ilmoitettava, minkä tavaramuutosten tulliarvojen tai tullimaksujen muutos tullaan ottamaan kä-

.....

- siteltäviksi taikka niiden uusien tavaralajien nimet, jotka tarifiin on otettava.

- IX Artikla.- Kun tulliarvo- tai tullimaksuluettelo on saatu valmiiksi, on komissionin julkaistava se enintään kuukauden kuluessa, jonka jälkeen otetaan tutkittaviksi sinä aikana esitetyt valitukset. Ne luonnoksen osat, joita vastaan ei huomautuksia ole esitetty, voidaan katsoa lopullisiksi.

- X Artikla.- Sen jälkeen, kun edellisessä artiklassa mainittu tarkistus on suoritettu, ovat luonnokset selityksineen jätettävät finanssiministeriöön.

- XI Artikla.- Tämän asetuksen määräykset tiedoitetaan jne.

(Presidentin ja ministerien allekirjoitukset)

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C82.

ASIA:

Buenos Airesissa oleva lähetystön rap. n:o 7.

V.a. Asiat. Valeriuori

15/11 1932.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Buenos Aires, 16 p:nä marraskuuta 1932.

N°1077/84

ULKOASIAINMINISTERIÖN		
No 18 313 fac. 11 32		
14/12.32.	LÄH.	
5	C32	

Ulkoasiainministeriölle.

Argentalais-chileläinen väliaikainen
kauppasopimus.

Ohellisena Lähetystö kunnioittaen Ministe-
riölle lähettää äskettäin solmittua argentalais-
chileläistä modus vivendi'a koskevan raporttinsa N°7.

V.a. Asiainhoitaja: *T.O. Valeriani*

Tavallinen

BUENOS AIRES ISSA OLEVA LAHETYSTÖ.

RAPORTTI n:o 7.

Buenos Aires, 15 p:nä marras kuuta 1932.

46	313 he.	1. 3. 32
14/12.32.		
5	C 32	

Asia: Argentalais-chileläinen väli-
aikainen kauppasopimus.

Tänään astuu voimaan t.k. 12 päivänä Buenos Airesissa allekirjoitettu "modus vivendi" Argentinan ja Chilen välillä. Sopimuksen alkulauseessa sanotaan, että se on solmittu vain väliaikaisesti (voimassaoloaika on 6 kuukautta) ja kokeeksi, mutta että sen perusteella saatavat kokemukset tullaan käyttämään hyväksi uutta, laajempaa ja maiden välisiä suhteita täydellisemmin järjestävää sopimusta valmisteltaessa.

Kuten tunnettua, on Argentinan ja Chilen välillä vallinnut melkein tullisota jo parisen vuotta suureksi haitaksi kummankin maan vientikaupalle, mikä parhaiten käy selville seuraavista numeroista (arvot Arg. kultapesoissa):

Tuonti Chilestä:	Vienti Chileen:
1928 - 2.860.481	1928 - 7.224.722
1929 - 3.041.629	1929 - 7.629.910
1930 - 3.121.241	1930 - 6.201.411
1931 - 1.628.219	1931 - 2.644.866

Chilestä tuoduista tavaroista ovat tärkeimmän osan muodostaneet ruokatavarat, erittäinkin kasveista saadut, joiden arvo kolmena viimeisenä vuotena on ollut 1.775.080, 2.025.431 ja 926.316

Jakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

Tavallinen

kultapesoa sekä puutavarat, joiden arvo on vastaavasti ollut 703.327, 547.929 ja 381.833 kultapesoa.

Chileen viedyistä tavaroista ovat huomattavimmalla sijalla olleet karjanhoitotuotteet, joista yksistään eläviä eläimiä on viety seuraavat määrät:

1929	-	6.113.576	kultapesoa
1930	-	4.926.053	"
1931	-	1.201.662	"

Toisella sijalla on ollut quebracho-ekstrakti:

1929	-	336.927	kultapesoa
1930	-	314.079	"
1931	-	145.451	"

Joulukuun 19 p:nä 1930 annetulla lailla määrättiin Chilessä maahan tuotavista elävistä eläimistä kannettavaksi tullia eräänlaisen liukuvan asteikon perusteella, jonka mukaan elävistä eläimistä maksettava tulli oli sitä korkeampi, mitä alhaisempi lihan hinta oli Chilen kotimarkkinoilla. Lihan hintojen laskettua odottamattoman alhaisiksi muodostui tulli miltei prohibitiiviseksi. Nyt tehdyllä sopimuksella on Argentinasta tuotavista elävistä eläimistä maksettava tulli alennettu siksi, mikä se oli ennen mainitun lain voimaantuloa, eli kesäkuun 30 päivästä 1930 lähtien saman vuoden joulukuun 19 päivään saakka. Quebracho-ekstraktin tulli on myöskin alennettu siihen määrään, mikä sille oli ensiksi mainittuna päivänä vahvistettu. Kolmas Argentinalle myönnetty tullihelpoitus koskee jäädytettyä, rasioitua, savustettua, suolattua tai muuten konservoitua lihaa.

Argentina puolestaan on suostunut alentamaan 50 %:lla useiden chileläisten tuotteiden tullimaksuja lain N° 11281 76:nen artiklan perusteella (saman artiklan, jonka nojalla suomalais-argentalainen faneri- ja lasesopimus sekä solmittiin etä purettiin).

Nämä tuotteet ovat seuraavat:

Rauli-, coigue-, laurel-patagua-, lingüe-, mafio-, pellin- ja alerce- (lehtikuusi)puu höyläämättöminä lankkuina tai lau-

toina, hirsinä tai palkkeina, puhelin- tai lennätinpylväinä sekä tyhjinä kokoonlyömättöminä l a a t i k k o i n a y n n ä tynnyrilautoina;

kaikenlaiset kasvistuotteet, kuten tuoreet, kuivat ja säilykehedelmät, vihannekset, pähkinät, tomaatti- ja turkinpippurimassa, tuoreet kalat ja äyriäiset, osteri- ja hummerikonservit, rikki, natriumnitraatti teollisuustarkoituksiin, raaka kuparisulfaatti, kuparikarbonaatti, kipsi, tavallinen liima, viinihappo, quillay-puun kuori sekä boldo-pensaan lehdet.

Vaikka ensi silmäyksellä näyttääkin siltä, että Chile olisi saanut enemmän etuja kuin Argentina, ei asianlaita kuitenkaan ole se, sillä tärkeintä Argentinalle oli saada takaisin entiset karjamarkkinansa Chilessä, koska sen muut vientitavarat ovat karjan rinnalla aivat toisarvoiset. Chile ei esimerkiksi ole saanut mitään tullihelpoituksia viimeilleen, joiden ulkomaillevientiin se kiinnittää suurta huomiota. Tosin ei chileläisen viinin tuonti Argentiinaan ole tähän mennessä ollut kuin hyvin vähäistä (v. 1929 - 29.262 ja v. 1930 - 18.298 kultapesoa), mutta sen erinomainen laatu voisi taata sille täällä hyvät menekkimahdollisuudet, ellei tullisuoja olisi liian korkea.

Chilessä nykyisin vallitseva taloudellinen ja poliittinen pula on voinut saattaa sen neuvotteluissa epäedulliseen asemaan Argentinan rinnalla, mutta joka tapauksessa tuntuu siltä, että nyt solmittu kauppasopimus on sillekin hyödyksi. Sopimuksen seurauksena on muuten odotettavissa, että rautatieyhteys Chilen ja Argentinan välillä, joka rahtitavaran puutteen takia on ollut useita kuukausia keskeytyksissä, jälleen saadaan käyntiin. Siitä seikasta on muuten käyty erikoisneuvotteluja kummankin hallituksen kesken.

Mitä tulee kysymykseen kauppasopimuksen vaikutuksesta muihin Argentinan kauppatuttaviin, lienee sitä pidettävä suhteel-

lisen merkityksettömänä ainakin Suomeen nähden. Ainoa artikkeli, joka voisi haitata Suomen vientiä Argentiinaan, on laatikkolaudat, mutta kun suomalainen faneri on voinut kestää kilpailusuhteessa lun tässä /argentinaalaistenkin laatikkolautojen kanssa, on tuskin odotettavissa mitään vaaraa viennillemme tältäkään taholta. Samaa mieltä tuntuvat myöskin eräät tšekäläiset suomalaisen fanerin tuojat olevan.

Etelä-Amerikan valtioiden kauppasuhteiden järjestämisen kannalta merkitsee nyt solmittu "modus vivendi" tavallan ensimmäistä askelta keskinäistä lähentymistä kohti, joka monista viime aikoina käydyistä neuvotteluista huolimatta on jäänyt toistaiseksi toteuttamatta.

V.a. Asiainhoitaja: T.O. Valenius

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: F

OSASTO: C 72

ASIA: _____

Buenos Airesin olevan lähetystön rap. no 8.

V.o. asiantuntija Vaherommi.

28/26/12-72.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

N°1103/88

Buenos Aires, 28 p:nä marraskuuta 1932.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
N° 22 / 313 / 32		
28/12-32	N°	LEI
RYHMÄ	OSASTO	ALUE
5	C 32	

Ulkoasiainministeriölle.

Chileläis-argentalainen

modus vivendi.

Ohellisena Lähetystö kunnioittaen Ministeriölle lähettää, raporttinsa N° 7 täydennykseksi, kulu-
van kuun 26 p:lle päivätyn raporttinsa N°8.

V.a. Asiainhoitaja: *T. O. Vahenon*

BUENOS AIRES ISSA OLEVA LAHETYSTÖ.

RAPORTTI n:o 8

Buenos Airesissa 26 p:nä marras kuuta 1932.

Asia: Chileläis-argentalaisesta
kauppasopimuksesta vieläkin.

Vastoin aikaisempaa olettamusta on Chilen ja Argentinan välillä äskettäin voimaanastunut kauppasopimus, joka on selostettu Lähetystön t.k. 15 p:lle päivätyssä raportissa N^o7, herättänyt melkoista huomiota, jopa siinä määrin, että siitä on tehty/ välikysymys, johon ulkoministeri piakkoin tulee vastaamaan. Syynä on se, että ulkoministeri, ilmoittaessaan finanssiministerille kauppasopimuksen tulevan sovellettavaksi t.k. 15 päivästä lähtien, samalla ilmoitti -- vaikkei tätä ilmoitusta saatettu julkisuuteen -- että Chilen saamat edut on myönnettävä myöskin Ranskasta, Suurbritanniasta ja Italiasta peräisin oleville tavaroille, koska näillä mailla on Argentinan kanssa ehdoton suositimmussopimus. Tämä tietää sitä, että esimerkiksi tullialennus tomaattisoseelle, jonka tuonti Chilestä muodostaa ainoastaan 2 % koko Argentinan tuodusta määrästä, kokonaan tulee Italian hyväksi, sillä viimemainitun maan osalle tulee noin 98% tuonnista. Italia hyötyy eniten myös viinihappotullin alentamisesta, kun sitä vastoin kipsitullista on hyöttyä yksinomaan Ranskalle. (Chilestä ei ole kipsiä lainkaan tuotettu kahden viime vuoden aikana ja vuonna 1929:kin ainoastaan 18 kiloa.)

Välikysymys, jonka on esittänyt senaattori Lisandro de la TORRE ja johon hallituksen vastausta vaaditaan kirjallisessa muo-

lakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

Tavallinen

dossa, käsittää kaikkiaan 16 kohtaa, m.m. seuraavat:

Katsooko hallitus, siinä tapauksessa, että ulkoministeri tosiaankin on finanssiministerille ilmoittanut, että Chilelle myönnetyt edut on suosituimmuuden perusteella ulotettava myös Ranskaan, Englantiin ja Italiaan, tämän olevan sopu-socinnussa sen seikan kanssa, että Ranska soveltaa Argentinan tavaroihin 15% lisätullia rahan arvon alenemisen vuoksi?

Katsooko ulkoministeri, että Englannin dominioita on pidettävä itsenäisinä valtioina, kun on kysymys kaupallisista ja tulliasioista?

Eikö Englannin dominioilleen (Ottawassa) myöntämien erikois-etujen ole katsottava olevan ristiriidassa vuonna 1825 tehdyn kauppasopimuksen kanssa, jossa Argentinalle on taattu suosituimmuus?

Millä perusteilla hallitus on myöntänyt Chilelle tullialennuksia sellaisillekin tavaroille, joita Chilestä tuodaan vain vähän tai ei ollenkaan?

Eikö hallitus katso, että Chilen kanssa tehdyn molemminpuolisiin myönnytyksiin perustuvan sopimuksen tarkoitus on jäänyt saavuttamatta, kun Chilelle myönnetyt edut on ulotettu sellaisiinkin maihin, jotka kilpailevat Chilen kanssa samojen tavara-eräiden tuonnissa Argentinan kanssa?

Eikö suosituimmuuslausulin olemassaolo ja niin laaja tulkinta, kuin minkä hallitus on sille antanut, tee Argentinalle mahdottomaksi vastaisuudessa solmia molemminpuolisiin myönnytyksiin perustuvia kauppasopimuksia?

Eikö hallitus näin ollen pidä tarpeellisena sanoa irti niitä kauppasopimuksia, joihin mainittu klausuli sisältyy?

Onko finanssi- ja maatalous- (kauppa-)ministeriöiden mieltä pidettä lainkaan kysyttyä mainittua sopimusta tehtäessä?

Tavallaan on Chilen kauppasopimuksen vastavaikutus verrattavissa siihen, jonka Suomen kanssa solmittu fanerisopimus aikanaan aiheutti, ja nytkään eivät ulkovaltioiden tšekäläiset edustajat ole jättäneet reagoimatta. Niinpä ovat Yhdysvaltain suurlähettiläs ja Belgian asiantuntija jo käyneet asian johdosta ulkoministerin puheilla, ainakin viimeainittu esittämässä suoransaisen protestinsa. SAAVEDRA LAMAS oli kehoittanut heitä kumpaakin lähettämään asiasta nootin, mitä vastausta häneltä saattai odottaakin, kun tuntee, miten vähän arvoa täällä, samoinkuin Brasiliassakin, annetaan suullisille selityksille ja lupauksille.

Belgian protestoinnin pääasiallisimpana aiheena on se, että Belgia on suurin vihannessäilykkeiden tuojia Argentinan edustajien sen tuonti yli puolta koko tuonnin arvosta. Toisella sijalla on

Italia, joka siis nyt enimmin hyötyy tehdystä sopimuksesta. Chilen oma osuus on aivan mitätön: noin 1/30 osa koko tuonnista. Asiainhoitaja DELCOIGNE kertoi minulle, että Belgia jo vuonna 1911 on solminut Argentinan kanssa suosituimmuuteen perustuvan kauppasopimuksen, jonka se itse on ratifioinutkin, mutta kun Argentina on viivytellyt ratifiointia tähän saakka, ei sopimus ole voinut astua voimaan. Tämä onkin pääargumentti hänen vastalauseessaan.

Mitä yleensä Argentinan tekemiin ja nyt voimassaoleviin kauppasopimuksiin tulee, on ainoastaan aikaisemmin mainituilla kolmella maalla ehdottomat suosituimmuusopimukset, Englannilla vuodelta 1825, Ranskalla vuodelta 1892 ja Italialla vuodelta 1894. Lukuunottamatta muutamia Etelä-Amerikan maita on lisäksi ainoastaan Pohjois-Amerikan Yhdysvalloilla (1853), Saksalla (Preussi omasta ja Zollvereinien puolesta, 1857), Ruotsi-Norjalla (1885), Espanjalla (1863) sekä Japanilla (1898) Argentinan kanssa kauppasopimukset, jotka kaikki ovat suosituimmuusopimuksia, mutta joissa myönnettyä suosituimmuutta katsotaan vain ehdolliseksi. Itse asiassa saa sopimustekstejä lukiessaan sen käsityksen, että viimeainitutkin sopimukset ovat ehdottomia, mutta argentalaiset itse pitävät kiinni ehdollisuustulkinnasta ja vastapuoli näyttää tähän tulkintaan tyytyvän, Saksaa lukuunottamatta, jonka tšekäläinen ministeri väittää lähetystönsä arkistossa olevan erään Argentinan ulkoministerin 1850-luvun loppupuolella lähettämän kirjeen, jossa suosituimmuus tunnustetaan ehdottomaksi. Kuten tunnettua, väitti ministeri von KELLER Saksalla olevan oikeuden vaatia fanerilleen samaa kohtelua, joka aikoinaan myönnettiin suomalaiselle fanerille.

Mikäli olen kuullut, on myöskin Tanskan tšekäläinen lähettiläs aikonut esittää vastalauseensa Chilen sopimuksen johdosta sen periaatteen nojalla, että Argentina menettelee väärin solmiessaan vastavuoroisuusopimuksia yleensä, koska siten vahingoitetaan niitä maita, joilla — kuten Tanskalla — on vain yksi tariffi, ja jotka siis *de facto* sovelluttavat Argentinan tuotteisiin suosituimmuutta.

V.a. Asiainhoitaja: T. O. Vahenoni

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C32.

ASIA: _____

Spencer Sierinen olevan lähetystalon rap. n:o 9.

D.a. Asiainhoit. Valeriuari.

22/12 1932.

Salainen.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

N°1160/97

Buenos Aires, 22 p:nä joulukuuta 1932.

1310	lae.	33
18/1.33		
5	C32	

Ulkoasiaiministeriölle.

Radikalien epäonnistunut val-
lankaappaushanke.

Ohellisena Lähetystö kunnioittaen Minis-
teriölle lähettää otsakeasiaa koskevan raporttinsa N°9.

V.a. Asainhoitaja: T.O. Valenius

Salainen.

BUENOS AIRES ISSA OLEVA LAHETYSTÖ.

RAPORTTI n:o 9

Buenos Airesissa 22 p:nä joulukuuta 1932.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
1310 k. : 33		
19/1.33.3	LIL	
5	C32	ASIA

Asia: Radikalien epäonnistunut val-
lankaappaushanke.

Viime viikkoina on Buenos Airesin poliisi tavantakaan löytänyt eri paikoista kaupunkia ampuma-aseita ja alkeellisesti valmistettuja pommeja tai näiden kuoria, mutta nämä löydöt on ainakin yleisön käsitys asettanut yhteyteen tänne pesiityneiden "maffia"-järjestöjen äskettäin vilkastuneen toiminnan kanssa, joka etupäässä on ollut suunnattu rikkaiden henkilöiden "muiluttamiseen" ja lunnaiden vaatimiseen heidän omaisiltaan. Muutamat viime viikolla sattuneet tapahtumat ovat kuitenkin osoittaneet, että mainitun uuden kotiteollisuushaaran työnantajat olivat etsittävässä muualta kuin ammattirikollisten joukosta.

Radikalinen puolue, jonka kahden pääryhmän johtajina ovat entiset tasavallan presidentit Marcelo T. ALVEAR ja Hipólito IRIGOYEN, on jo kenraali URIBURUN diktatuurijasta lähtien ollut jyrkässä oppositiossa hallitusta vastaan. Konkreettisimmin ilmeni tämä oppositio t.k. 13 p:nä pidetyn radikalien "mitin'in" (meeting) jälkeen, jonka osanottajat järjestivät kokouksesta poistuttuaan mielenosoituksen keskikaupungille joutuen laukaustenvaihtoon poliisin kanssa. Varsinaisten vallankaappaushankkeiden olemassaolo kävi kuitenkin selville vasta pari päivää myöhemmin, sattuman kautta. T.k. 16 päivän aamuna, noin kello puoli kolmen ajoissa, kuului eräästä laitakaupungilla sijaitsevasta autokorjaamosta

Jakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

Tavallinen

ja mekaanisesta verstaasta ankara räjähdys. Paikalle tulleet poliisimiehet totesivat pian, että räjähdys oli aiheuttanut pommi, jota todennäköisesti parhaillaan oltiin valmistamassa, sillä työpajasta löytyi tuhatkunta muuta pommia, jotka olivat pakatut lääkeläättikkoihin valmiina lähetettäväksi asianomaisille. Tärkein löytö oli kuitenkin pommittehtailijan takki, jonka tämä räjähdysen tapahtutua ja haavoittuneena paetessaan oli jättänyt jälkeensä, sillä sen taskussa oli paperi, jossa oli luettelo kaikista niistä henkilöistä, joille pommit oli tarkoitettu. Luettelon perusteella toimitti poliisi heti samana aamuna lukuisia pidätyksiä löytäen lisäainestoa, joka oli riittävä koko salahankkeen selvillesaamiseksi. Yrityksen sotilaallinen johtaja oli eräs everstiluutnantti Atilio CATTANEO, joka oli tehnyt sen käsittämättömän tyhmyyden, että oli pitänyt päiväkirjaa mainiten nimeltä kaikki salaliittoon sekaantuneet huomattavimmat henkilöt. Kävi myöskin ilmi, että ellei tuota onnetonta pommiräjähdystä olisi sattunut, olisi kapina puhjennut eri osissa maata samana aamuna taikka seuraavana yönä. Poliisi toimi kuitenkin erinomaisen tarmokkaasti ja 16. päivän kuluessa vangittiin jo toistasataa henkilöä, joukossa kaikki radikalipuolueen johtomiehet, mikä osoitti puolueen kokonaisuudessaan valmistelleen kapinaa. Heidät vietiin suoraan päätä satamassa sattumalta oleviin sotalaivoihin, joista eräs heti kuljetti vanhan Irigoyenin Martín García-saarelle, jossa häntä jo aikaisemmin oli pidetty vangittuna, ja toiset laivat ankkuroivat vankeineen vähän matkan päähän rannasta.

Vangittujen joukossa ovat m.m. seuraavat huomattavat henkilöt: IRIGOYEN; ALVEAR; Adolfo GÜEMES, varapresidenttiehdokas viime vaaleissa; PUEYRREDON, entinen ulkoasiainministeri ja ambassadööri Washingtonissa; TAMBORINI, entinen sisäministeri; kenraali DELLEPIANE, entinen sotaministeri; everstiluutnantti Attilio CATTANEO, hankkeen sotilaallinen johtaja; suklaatehtailija NOEL, entinen Buenos Airesin pormestari, josta piti tulla muodostettavan hallituksen "jefe civil".

Lisäksi on vangittu suuri joukko siviilihenkilöitä ja upseereita, joista wimemainituista suurin osa ei kuitenkaan ole aktiivipalveluksessa. Kaikkiaan on vangittuja, maaseudulla toimitetut

vangitsemiset mukaan luettuina, yli 1500.

Tehdyt paljastukset ovat osoittaneet, että yritys oli erittäin huolellisesti valmisteltu, tärkeimpien sotilaskeskuksien, rautatie-risteyksien ja lennätinasemien valtaus mitä yksityiskohtaisimmin suunniteltu, vieläpä muistettu laatia valmiiksi julistuskin, joka kaappauksen onnistuttua pääkaupungissa oli lähetettävä eri paikkoihin maaseudulle. Sen sisältö on sängen mielenkiintoinen, osoituksena siitä, mikä kohtalo pääkaupunkia olisi odottanut, jos hanke olisi onnistunut: "Ystävillemme maaseudulla: Vallankumous on päässyt kaikkialla voitolle, ilosta huumaantunut kansa huutaa eläköötä vallankumoukselle ja sen miehille. Kanss sytyttää tulipaloja. Kaupunki esittää dante-maisen näyn. On paljon kaatuneita. Tehdään paljon koston töitä. Mielä yritetään rauhoittaa, vaikka se tuottaakin vaikeuksia, sillä kansalla on runsaasti aseita ja käsipommeja. Ilmoittakaa ystäville ja juhlikaa vallankumouksen voittoa. Pääkaupungin siviilihallinnon päällikkö." - Tarkoituksena ei siis ollut enempää eikä vähempää kuin pääkaupungin jättäminen roskaväen ryöstettäväksi, kostoksi siitä myötämielisyydestä, jota sen asukkaat aikanaan osoittivat Uriburulle ja hänen miehilleen. Tapaus olisi ollut ennenkuulumaton, sillä vaikka Etelä-Amerikassa ollaankin totuttu lukuisiin vallankumouksiin, on ne useimmiten tehty "laillisuuden ja järjestyksen" nimessä, jolloin liiallisia väkivaltaisuuksia on ainakin koetettu välttää.

Onneksi maalle paljastui salahanke siis ennenaikaisesti, eikä mitään aseellisia yhteentörmäyksiä liene sattunut pääkaupungissa eikä muuallakaan. Sen kokemuksen perusteella, jonka tämän maanosan vallankumouksista olen saanut, arvelen tämän johtuvan pääasiassa siitä, että sotaväki ja sotilaspoliisi nähtävästi on ollut hankkeelle kokonaan vieras, mikä taas puolestaan voi aiheutua siitä seikasta, että salaliittoon sekaantuneet upseerit eivät ole palvelleet joukko-osastoissa. Sotamiehet eivät "latinalaisessa Amerikassa" yleensä poliitikoiksi, mutta kapinoiden sattuessa ei hallituksen myöskään pidä niiden luottaa ~~sen~~ uskollisuuteen, sillä sotamiehet seuraavat tavallisesti vain joukko-osastonsa päällikköä, jos hän on heidän suosiossaan.

Huolimatta siitä, että hallitus näin nopeasti ja verettömästi pääsi kokonaan tilanteen herraksi, pyysi se kuitenkin kongressilta, joka sattumalta oli kokoutunut ylimääräistä istuntokautta varten (istuntoja on muuten ollut vain kerran viikossa, vaikka käsiteltävänä on tärkeitä ja kiireellisiä budjettiasioita; edustajakamari lienee kuitenkin nyttemmin päättänyt kokoontua päivittäin), valtuuksia sotatilan julistamiseen. Kongressi käsitteli asiaa istunnossaan t.k. 17 p:nä (josta muuten kongressin jäseniä heidän itse tekemänsä päätöksen nojalla poliisivoimin estettiin poistumasta ennen asian käsittelemistä loppuun) ja myönsi presidentille pyydetyt valtuudet. Näiden perusteella julkaisi hallitus t.k. 19 p:nä dekreetin, jonka mukaan valtakunnan koko alue on oleva piiritystilassa 30 päivän ajan. Sitä ennen tiedusteli kuitenkin sisäministeri kaikkien osavaltioiden kuvernööreiltä, onko piiritystilan julistaminen tarpeellinen heidän valtiossaan, mutta vaikka osa vastasikin kieltävästi, ulotettiin määräys siitä huolimatta koko maata käsittäväksi.

Sanontatapa "piiritystila" (estado de sitio) on tulkittava hyvin lievästi, eikä sille ole annettava samaa merkitystä kuin meillä, joten se itse asiassa on vain jonkinlainen suojelustila, joka ei sinänsä aseta kansalaistoiminnalle juuri minkäänlaisia rajoituksia, mutta antaa kylläkin hallitukselle mahdollisuuden, milloin vain hyväksii näkee, ryhtyä ankarampiin toimenpiteisiin. Kokouksien pito huoneistossa on edelleenkin sallittu, samoin hallitusvastaisten mielipiteiden esittäminen sanomalehtien palstoilla, mikäli sitä ei ole pidettävä suoranaisena yllytyksenä; mitään kieltoja tai rajoituksia kaduilla liikkumisesta ei ole annettu, jne. Yleensä ei voi huomata minkäänlaista muutosta jokapäiväisessä elämässä, vieläpä Argentinan kansallishuvitkin, kilpa-ajot ja jalkapallokilpailut, joiden aikana tšekäläinen temperamentti useinkin purkaantuu väkivaltaisella tavalla, ovat entiseen tapaan sallitut. Itse sotatiladekreettikin on hyvin lyhyt ja mitään sanomaton: "Art.1° - Tasavallan alue julistetaan täten piiritystilaan.

Art.2° - Tämä dekreetti julkaistakoon jne. "

Osavaltioista saapuneiden tietojen mukaan on niissäkin toimi-

tettu vangitsemisia ja asetakavarikkoja, mutta minkäänlaisista levottomuuksista ei niissäkään tiedetä. On enemmän kuin todennäköistä, että mitään yrityksiä levottomuuksien aikaansaamiseksi ei tulla tekemäänkään, sillä hallituksella on nyt, saamiensa erikoisvaltuuksien nojalla, paljon suuremmat mahdollisuudet tukahduttaa kaikki hankkeet alkuunsa, kuin mitä sillä olisi ollut yllätetyksi joutuneena.

Hallituksen asemaa lienee tällä hetkellä pidettävä hyvin lujuana, sen "radikalisen" puhdistuksen jälkeen, jonka se on voinut vastustajiensa joukossa toimittaa. On luonnollista, että viime päivien tapahtumat kuvastuvat argentinalaisten arvopaperien laskussa rahakeskusten pörssiissä, mutta sen suurempaa vaikutusta niillä tuskin tulee olemaan Argentinan kauppasuhteisiin ulkomaiden kanssa. Mikäli tilannetta tällä hetkellä voi arvostella, ei ole mitään syytä noudattaa tänne suuntautuviissa myynneissä sen suurempaa pidättyväisyyttä, kuin mitä suoranaisen talouspulan luomat olosuhteet jo ennestään ovat edellyttäneet.

V.a. Asiainhoitaja: *T. O. Vahema*